

**JMG – INSTITUTIONEN FÖR
JOURNALISTIK, MEDIER OCH
KOMMUNIKATION**

”BOYS WILL BE BOYS”

Hur mansrollen och maskuliniteter konstrueras och representeras i samband med #metoo-rörelsen

Emilia Tengborg

Uppsats/Examensarbete:	15 hp
Program och/eller kurs:	Medie- och kommunikationsvetarprogrammet
Nivå:	Grundnivå
Termin/år:	Vt/2022
Handledare:	Malin Sveningsson
Kursansvarig:	Malin Sveningsson

Abstract

Uppsats/Examensarbete: 15 hp
Program och/eller kurs: Medie- och kommunikationsvetarprogrammet
Nivå: Grundnivå
Termin/år: Vt/2022
Handledare: Malin Sveningsson
Kursansvarig: Malin Sveningsson

Sidantal: 49
Antal ord: 19 601
Nyckelord: #metoo-rörelsen, sexuella trakasserier, manlighet, hegemonisk maskulinitet, kön, genus, maktstrukturer, kritisk diskursanalys

Syfte: Syftet med denna studie är att undersöka hur man i opinionsmaterial reflekterar över hur mansrollen och maskuliniteter konstrueras och representeras i samband med #metoo-rörelsen.

Teori: Faircloughs kritiska diskursanalys, socialkonstruktivism, genusvetenskaplig teori och maskulinitetsteori.

Metod: Kritisk diskursanalys.

Material: Ett urval av debattartiklar, krönikor och ledare från Sveriges största tidningar. Artiklarna är publicerade mellan 17 oktober och 31 december år 2017 och är skrivna av både män och kvinnor.

Resultat: I studiens resultat identifieras tre olika typer av maskuliniteter som skildras i artiklarna. Reproducerad maskulinitet gestaltar en manlighet som återskapas och förknippas med våld, aggression och sexualitet. Reducerad maskulinitet beskriver en manlighet som tystas ner eller begränsas av kvinnors deltagande i #metoo-debatten. Reformerad maskulinitet framställer en ny typ av man som inte längre rättfärdigar sina eller andra mäns handlingar gällande debattens budskap och sexuella trakasserier som ett samhälleligt problem. Studiens resultat visar att dessa maskuliniteter förhåller sig olika till könsbaserade maktstrukturer där de både reproducerar och omstrukturerar den rådande diskursordningen. De olika typerna av maskuliniteter har en koppling till varandra men det är den reformerade maskuliniteten som visar sig ha störst förändringspotential och därmed utmanar könsbaserade maktstrukturer.

Förord

Jag vill rikta ett stort tack till min handledare Malin Sveningsson. Ett stort tack för ditt stöd, ditt stora engagemang och din vägledning genom bland annat litteratur och skrivkramp.

Jag vill också tacka mina kompisar som har stöttat och hejat på mig under skrivandets gång. Tack för att ni alltid tror på mig!

Executive summary

It was in the fall of 2017 in October that the #metoo storm began to spread around the world. It only took a few days before the two words “Me too” had become both global and viral as women, non-binaries and transgender people came together around the world to share their experiences of sexual harassment and sexual violence by men. Since then, researchers have begun to ask themselves the question of whether and how masculinity is constructed both socially and culturally. This study aims to examine how Swedish news media reflect over how men and masculinities are constructed and represented along with the #metoo movement. The study is furthermore going to critically examine how the male role, men and masculinity are described in ten selected Swedish articles published between October 17, 2017 and December 31, 2017. The articles are written by both men and women. Norman Fairclough's critical discourse analysis was chosen as the method and theoretical framework for this study. The purpose of this study is to evaluate if the articles articulate multiple masculinities and if they challenge the current social practice in relation to gendered structure of power. The critical discourse analysis had in view to illustrate if the discourses in the text either reproduce or restructure the current discourse order. The current social practice is explained in this study based on gender theory and masculinity theory. The results identified three different kinds of masculinities. The reproduced masculinity was associated with stereotypical behavior, for instance violence, aggression, and sexuality. The reduced masculinity portrayed a hushed down man who got reduced by women in both the articles and the movement itself. The reformed masculinity described a new and improved kind of man who takes responsibility for his and other men's actions. The results also discussed the three represented masculinities in relation to the #metoo movement's ambition to reconstruct the current power structure between men and women.

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	1
1.1 Syfte och frågeställningar	2
1.2 Disposition.....	3
2. Bakgrund.....	4
3. Tidigare forskning.....	5
3.1 #Metoo i medierna.....	5
4. Teori och begreppslig referensram.....	8
4.1 Diskursanalys.....	8
4.2 Socialkonstruktivism	8
4.3 Faircloughs kritiska diskursanalys.....	9
4.3.1 Faircloughs tredimensionella modell.....	9
4.4 Genusvetenskaplig teori	11
4.4.1 Genussystemet	11
4.5 Maskulinitetsteori	12
4.5.1 Hegemonisk maskulinitet.....	12
4.5.2 Olika typer av maskuliniteter.....	13
4.5.3 Genus som struktur av social praktik.....	15
5. Metod	17
5.1 Metod.....	17
5.2 Urval och datainsamling.....	17
5.3 Analysprocess.....	19
5.4 Avgränsningar	19
5.5 Metoddiskussion.....	20
5.5.1 Giltighet, tillförlitlighet och generaliserbarhet	21
5.5.2 Metodologiska överväganden och begränsningar.....	22
6. Resultat och analys.....	24
6.1 Reproducerad maskulinitet	25
6.1.1 Den typiske mannen.....	25
6.1.2 Manlig respekt	27
6.1.3 “Boys will be boys”	28
6.2 Reducerad maskulinitet	28
6.2.1 Manligt deltagande.....	29
6.2.2 Kvinnan i fokus.....	30

6.2.3 En ensidig debatt.....	33
6.2.4 En debatt för feminister och medsyststrar	34
6.3 Reformerad maskulinitet	35
6.3.1 Ett strukturellt problem	35
6.3.2 Manligt ansvar	37
6.3.3 En ömsesidig debatt	39
6.3.4 Som ett jordskred	40
7. Slutdiskussion.....	42
7.1 Slutsatser.....	42
7.2 En manlighet i förändring.....	43
7.3 Reflektioner kring mitt arbete.....	44
7.4 Vidare forskning	45
8. Referenser.....	46

1. Inledning

Det var under hösten 2017 i oktober månad som den mediala #metoo-stormen började sprida sig över världen. På bara några dagar hade den offentliga debatten blivit både global och viral genom att kvinnor, icke-binära och transpersoner gick samman världen över för att berätta om sina erfarenheter av sexuella trakasserier och sexuellt våld av män (Jämställdhetsmyndigheten, u.å). Internet svämmade över med berättelser om sexuella trakasserier och på den sociala plattformen Twitter började hashtaggen #metoo växa sig stor. I Sverige genererade den uppmärksammade hashtaggen #metoo över 50 000 tweets inom en månad. 64 procent av de publicerade inläggen på sociala medier var publicerade av kvinnor (Rågsjö Thorell, 2017).

Efter att hashtaggen #metoo fått stor spridning på sociala medier började nya upprop inom olika branscher sprida sig på samma plattformar. Den första var #tystnadtagning, där 456 kvinnliga skådespelare öppnade upp om de sexuella övergrepp som dem antingen bevittnat eller utsatts för inom film- och teatervärlden (Ullberg, 2018). I december hade 70 000 personer skrivit på över 50 upprop i Sverige där andra branscher skapat sin egen hashtag för att bidra till #metoo-debatten. Svenska opera- och konsertmiljön gick ut med hashtaggen #visjungerut för att belysa hur mäns trakasserier mot kvinnor ursäktas och skapar osäkra arbetsvillkor. Över 12 000 kvinnor inom juristbranschen myntade hashtaggen #medvilkenrätt där 4 446 underskrifter gjordes. Hashtaggen #närmusikentystnar gjordes av 1 993 kvinnor som delade med sig om brutala övergrepp inom musikbranschen. Fler än 4 000 journalister skrev genom hashtaggen #deadline på ett upprop mot sexism, trakasserier och övergrepp inom mediebranschen. #imaktenskorridorer skrev 1 300 kvinnor inom svensk politik på ett upprop om sexism och sexuella trakasserier (Hansson, 2020). Upprop som saknar koppling till bransch eller yrkesgrupp gjordes också. Exempelvis uppropet #utanskyddsnät för kvinnor, flickor och transpersoner med erfarenhet av missbruk och kriminalitet och uppropet #intedinhora för prostituerade och sexuell exploatering. Många av uppropen har senare lett till krismöten eller åtgärdsplaner (Svenska Dagbladet, 2018).

Vi befinner oss just nu fem år senare i en värld där medier, debattörer och helt vanliga människor fortfarande hänvisar sina åsikter och ställningstaganden till den mediala #metoo-stormen. Kampanjen lämnade spår i den svenska medievärlden och sättet som vi talar om män och kvinnor på – i synnerhet hur vi talar om män. #Metoo-rörelsen blev också ett tecken på en manlighet i kris. Den mediala debatten rubbat den ursprungliga manligheten och väckt en diskussion i upprätthållandet av tydliga och polariserade könsideal (Edgren, 2017).

I en medial rörelse som #metoo framhävs det tydliga anspråk på en samhällelig förändring. #Metoo var en debatt som behövde äga rum. Mäns våld mot kvinnor behöver uppmärksammas, sexuella trakasserier som ett samhälleligt problem behöver synliggöras och den patriarkala strukturen behöver skakas om rejält. #Metoo-rörelsen öppnade ytterligare dörrar. Juridiska förändringar började ske och år 2018 gick en samtyckeslag i kraft i Sverige

(Askanius & Møller Hartley, 2019). Vidare skapades samhörighet och en kollektiv styrka mellan kvinnor såväl som icke-binära och transpersoner. Och diskussionen kring manligt respektive kvinnligt började växa sig ännu större. Medan kvinnor lär sig att ta alltmer plats kommer risken att män tystas ner alltid finnas. Då menar jag inte bara i tal eller skrift, utan även en medial rörelse som #metoo kan få konsekvenser för maskuliniteten. Maskuliniteten som antingen är stark, skör eller någonting däremellan.

Maskulinitetsforskning ägnar sig bland annat åt forskning kring mäns deltagande respektive icke-deltagande i arbetet för könsjämskildhet. Sådan forskning är inspirerad av feministisk teori men har på senare tid blivit alltmer självständig. Forskarna inspirerades av Simone de Beauvoirs ord, ”man föds inte till kvinna, man blir det” och började ställa sig själva frågan om och hur manligheten konstrueras både socialt och kulturellt. Maskulinitetsforskningen har sedan dess expanderat och forskare som Michael Kimmel, R.W. Connell, Victor Seidler och Jeff Hearn utvecklar forskningen genom att nyansera bilden av mannen. I Sverige var det först på 1990-talet som liknande forskning började sätta fart framåt (Nationalencyklopedin, u.å). Vad gäller forskning om manlighet i samband med #metoo-rörelsen, är utrymmet litet. #Metoo bidrog till att problematisera manlighetskulturen och sätta mansrollen i fokus (Aftonbladet, 2017). Forskning som berör både manlighet och #metoo-kampanjen bör fokusera på att dekonstruera manliga normer, stereotyper och förväntningar. Detta skulle bidra till att utforma en representativ bild av mannen som kan påvisa att det visst finns en komplexitet i att sätta män och olika maskuliniteter i olika fack på det sätt som vi gjort med kvinnor och olika femininiteter så länge jag kan minnas. Maskulinitet kan nämligen vara antingen stark, skör eller någonting däremellan. Min studie grundar sig i att undersöka diskurser kring mansrollen och maskuliniteter i samband med #metoo-rörelsen genom att kritiskt granska hur män, manlighet och maskulinitet framställs i opinionsmaterial.

1.1 Syfte och frågeställningar

Syftet med denna studie är att kvalitativt undersöka hur man i opinionsmaterial reflekterar över hur mansrollen och maskuliniteter konstrueras och representeras i samband med #metoo-rörelsen. I uppsatsen kommer 10 svenska artiklar skrivna mellan den 17 oktober till den 31 december år 2017 kritiskt granskas. Studiens syfte bryter jag ner i två underliggande frågeställningar som kommer att besvaras med hjälp av kritisk diskursanalys:

- 1) Vilka olika typer av maskuliniteter kommer till uttryck i artiklarna?
- 2) Hur förhåller sig dessa maskuliniteter till könsbaserade maktstrukturer?

1.2 Disposition

I studiens inledande kapitel ges en redogörelse för #metoo-rörelsens många svenska upprop och deras spridning. Detta leder sedan vidare till en problemformulering som beskriver varför man bör studera hur mansrollen och maskuliniteter konstrueras och representeras i samband med #metoo-rörelsen. I kapitel 2 presenteras bakgrund och förkunskap om #metoo-rörelsen och debattens mediala spridning i de nordiska länderna. I kapitel 3 presenteras tidigare forskning rörande #metoo-rörelsens framställning i svenska och nordiska medier samt människors olika motiv till att delta i debatten. Kapitel 4 redogör för den teori och begreppsliga referensram som studien har sin utgångspunkt i. Här presenteras Marianne Winther Jørgensen och Louise Philips tolkning av Norman Faircloughs kritiska diskursanalys, som både teori och metod. Därefter Yvonne Hirdmans genussystem. Slutligen presenteras Raewyn Connells maskulinitetsteori. I kapitel 5 framförs mitt val av metod, den kritiska diskursanalysen. Därefter följer en beskrivning av urval och datainsamling. Här redovisar jag det material som studien ämnar att granska: svenska debattartiklar, krönikor och ledare från Sveriges största tidningar. Vidare presenteras en framställning av analysprocessen samt en kritisk diskussion kring val av metod och studiens trovärdighet. Därefter följer kapitel 6 som består av resultat och analys. Kapitlet är uppdelat i två delar: den första delen består av en textanalys som redogör för diskurser i texten. Denna del har sin utgångspunkt i den innersta dimensionen av Faircloughs tredimensionella modell, *texten*. Den andra delen består av en analys av resultaten från textanalysen och är sammankopplad till den yttersta dimensionen av Faircloughs tredimensionella modell, *den sociala praktiken*. Kapitel 7 består av en slutdiskussion som lyfter studiens slutsatser, reflektioner kring resultat samt reflektioner kring arbetsprocessen. Vidare presenteras tankar kring vidare forskning inom fältet.

2. Bakgrund

I detta kapitel följer en presentation av #metoo-rörelsens bakgrund samt förkunskap gällande debattens mediala spridning i de nordiska länderna. Rörelsen är en central del av denna uppsats samt har en koppling till uppsatsens syfte och frågeställningar.

“Me too. Suggested by a friend: ‘if all the women who have been sexually harassed or assaulted wrote ‘Me too.’ as a status, we might give people a sense of the magnitude of the problem.”-Alyssa Milano (Twitter, 2017).

Skådespelerskan Alyssa Milano publicerade en tweet där hon uppmanade sina kollegor att dela med sig av sina erfarenheter av sexuella trakasserier under hashtaggen #metoo. Bara några dagar tidigare, den 5 oktober år 2017, hade nämligen tidningen “The New York Times” publicerat de första anklagelserna om sexuella trakasserier mot Hollywood-producenten Harvey Weinstein (Svenska Dagbladet, 2018). De två orden “Me Too” kommer från början från kvinnorrättsaktivisten Tarana Burkes kampanj vid samma namn som startade redan år 2006. Kampanjen startade hon genom den ideella organisationen *Just be inc* vars syfte är att stötta svarta flickor och kvinnor som varit utsatta för sexuella trakasserier (Jämställdhetsmyndigheten, u.å).

#Metoo-stormen fick ett större genomslag i Sverige jämfört med sina nordiska grannländer, ungefär fyra gånger så stor medial uppmärksamhet än i danska medier (Gysing, 2019). Spridningen i Sverige kan förklaras genom hög medvetenhet av jämlikhetsfrågor (Söderlund, 2018). Den svenska #metoo-debatten dominerades av en bred kollektiv mobilisering av olika samhällsområden som pekade på sexuella trakasserier som ett strukturellt problem vilket senare öppnade upp för etisk kritik och nya offentliga debatter. I vissa fall bestod rörelsen av individualiserade skandaler, exempelvis Svenska Akademien, den institution som ansvarade för Nobelpriset i litteratur (Pollack, 2019:1–2). I Norge hade debatten sitt fokus på de strukturella problemen som #metoo-rörelsen har belyst. Landet gick inte ut med namn på exempelvis kända personer på samma sätt som vi gjorde i Sverige. Norska arbetsplatser och politiska partier arbetade i stället med debattens frågor på en strukturell nivå (Söderlund, 2018). I Danmark var mediebevakningen mindre omfattande i antal artiklar. Det förekom också färre uppmaningar eller försök till att ändra lagstiftningen gällande sexuella trakasserier. Vissa danskar anser att #metoo-rörelsen fick en negativ effekt på hur danskarna behandlar varandra medan andra anser att rörelsen var ett påhitt (Askanius & Møller Hartley, 2019).

3. Tidigare forskning

I detta kapitel redovisas aktuell tidigare forskning som anknyter till uppsatsens ämne. Den tidigare forskningen som presenteras berör #metoo-rörelsens framställning i svenska medier samt tidigare forskning som berör människors olika motiv till att delta i den mediala debatten.

3.1 #Metoo i medierna

I en studie gjord av författarna Tina Askanius and Jannie Møller Hartley (2019) studeras mediebevakningen av #metoo-rörelsen i grannländerna Sverige och Danmark. Perioden som studerades var 15 till 31 oktober 2017. Resultatet visar att sexuella trakasserier oftare framställs som ett individuellt problem än ett samhällsproblem, i båda länderna. Vidare skiljer sig mediebevakningen åt i de två länderna. I Danmark var kritik mot rörelsen mer förekommande än i Sverige där hashtaggen och rörelsen i sig sågs som en historisk händelse. Författarnas framinganalys visade på hur fyra olika ramar förklarar hur #metoo framställs i medier på olika sätt: (1) en digital kampanj som sammanför individer, (2) en liten del av en egentligen mycket större social rörelse för jämlikhet mellan könen, (3) en onödigt kampanj som präglas av olika kulturer och politisk korrekthet, och slutligen (4) en häxjakt och skendomstol eller kängururätt (på engelska "kangaroo court" vilket innebär att lagar och rättvisa åsidosätts eller förvrängs) (Askanius & Møller, 2019).

Den förstnämnda ramen är den som är mest dominerande där #metoo framställs som ett individuellt problem. Askanius och Møller Hartley konstaterar utifrån sitt resultat att det ofta är journalisterna som väljer att framhäva sådana typer av berättelser i medier eller ett fall av anklagelser mot en viss manlig förövare inom en viss yrkesbransch. En annan del av denna ram är framställningen av kända människor. Den är ofta negativ och enskilda kända män målas upp som "rötägg" inom branschen. I den andra ramen framställs #metoo-rörelsen som en del av en större social rörelse mot sexism, kvinnohat, våldtäktskultur som legitimerande och stödjande för rörelsen. I stället för att fokusera på enskilda berättelser, företag eller distinkta manliga förövare, skiftar fokuset i stället till branscher, samhället och olika kulturer där #metoo-rörelsen benämns som ett samhällsproblem på en mer strukturell nivå. Enligt denna ram är orsaken till problemet den rådande obalansen i maktstrukturer mellan män och kvinnor och är formulerad som en jämställdhetsfråga, en tystnadskultur och en bristande respekt mot kvinnor. Lösningen som här föreslås är att män (kollektivt) bör ta på sig skulden, även om de på ett individuellt plan inte gjort sig skyldiga till något. Denna ram är förekommande i Sverige där manliga journalister ofta belyser en destruktiv manlighetskultur som bör bekämpas då den begränsar handlingsutrymmet för människor omkring snarare än att försvara varje enskild man. I den tredje ramen blir #metoo-rörelsen utmanad och ifrågasatt. Anklagelser om sexuella trakasserier och den omfattning av berättelser som kommit fram under kampanjen befinner sig i en gråzon. Inom denna gråzon diskuterar man om sexuella trakasserier är ett samhälleligt problem. Vidare fastställer Askanius och Møller Hartley att

artiklarna som befinner sig inom denna ram tenderar att förminska #metoo som en rörelse där könsbaserat sexuellt våld står i fokus. Här diskuteras exempelvis hur män också upplever sexuella trakasserier eller att samtal om samtycke gör det svårt för män att veta hur de ska agera i det offentliga rummet. Därtill beskrivs kvinnors berättelser och upplevelser i ord som "kvinnor känner" och att kvinnor "har en upplevelse av att bli trakasserad". I den fjärde och sista ramen framställs #metoo-rörelsen som en häxjakt eller smutskastningskampanj mot män där kvinnor "gaddar ihop sig" mot oskyldiga män i en kängurudomsstol. Författarna konstaterar utifrån sitt resultat att kvinnor inom denna ram skildras som troper av "häxor", känslomässiga och irrationella kvinnor som är "utom kontroll" (Askanius & Møller, 2019). Här hänvisar författarna till Carolyn Bronsteins (2005) tidigare studier där en demoniserande skildring av feminister gjorts.

Annan tidigare forskning analyserar debattens många upprop. Enligt författarna Hansson, Sveningsson, Ganetz och Sandgren har de traditionella medierna haft en stor inverkan på kampanjen. I sin kvalitativa innehållsanalys har författarna valt att studera de första 28 uppropen som publicerades i landets ledande tidningar. Detta för att förstå den underliggande strukturen till #metoo i stället för de enstaka berättelserna av kvinnor. Studiens resultat visar att sexuella trakasserier som samhällsproblem framställs som ett hot mot demokratin. De kränkande beteenden som skildras i inläggen som analyserades, beskrivs av författarna som ett symptom av ett underliggande systematiskt problem i ett dominerande system som har reproducerats genom normer och beteenden. Därtill beskriver författarna hur kampanjens placering i landets ledande tidningar bidrog till att ge en bred spridning av kampanjen samt en stark legitimitet. Författarna förklarar att denna typ av framställning minskar risken för att framställa rörelsen som ett individuellt problem, något som man bara pratar om i den privata sfären eller en specifik fråga som enbart angår kvinnor. I stället för att representera "kvinnor", framställs framställningarna som representativa för olika samhällssektorer (Hansson m.fl., 2020). I studiens slutsats redogör författarna för hur de olika uppropen inte längre sågs som en kvinnofråga utan snarare en fråga om arbetsrätt och mänskliga rättigheter. Eftersom #metoo-rörelsen relaterades till andra samhällsfrågor snarare än feminism, undgick kampanjen den negativa stämpel som annars ofta präglade andra feministiska rörelser (se Mendes, 2018).

Kaitlynn Mendes (2018) idéer kring feminism och kvinnofrågors framställning i medier framkommer i tidigare nämnda studie. Författarna Kaitlynn Mendes, Jessica Ringrose och Jessalynn Keller har sedan 2014 studerat digital feminism och hur allmänhetens vilja till att delta i rörelser som berör sexism, patriarkatet och andra typer av jämställdhetsfrågor ser ut (2018). Mendes, Ringrose och Keller konstaterar att trots att det finns mycket forskning om hur feminister använder sig av digitala plattformar, finns det mindre forskning om vilka svårigheter det kan finnas i att utöva feminism på nätet. I sin kvalitativa studie undersöker författarna erfarenheter från människor som deltog i #metoo-rörelsen. Resultatet visar hur #metoo som en feministisk rörelse framställs i medier. I denna uppsats är denna förkunskap relevant då studien utgår från #metoo-rörelsens utveckling. Varför människor valde att från början delta i den mediala kampanjen visar Mendes, Ringrose och Keller beror på ett antal

olika faktorer: 1) utbilda män om sexuella trakasserier och tillhörande konsekvenser, 2) göra våldtäktskulturen mer synlig för allmänheten, 3) stå i solidaritet med andra människor och 4) uppmärksamma sexuella trakasserier och andra sexualbrott som ett politiskt problem (Mendes m.fl., 2018).

I detta avsnitt har den tidigare forskningen haft ett fokus på #metoo-rörelsens framställning i medier. De tre studierna går i linje med varandra och stärker bilden av #metoo som en samhällelig fråga, med olika angreppssätt. Sammanfattningsvis visar Askanius och Møller Hartley (2019) med sin framinganalys hur #metoo framställs i medier genom fyra olika ramar. Författarna för också resonemang i hur sexuella trakasserier är ett samhällsproblem. Författarna Hansson, Sveningsson, Ganetz och Sandgren (2020) redogör i sin studie om sexuella trakasserier som ett underliggande problem som reproducerats genom normer och beteenden. Författarna lyfter därtill betydelsen av kampanjens placering i tidningarna och hur #metoo-uppropan inte längre kunde ses enbart som en kvinnofråga. Mendes, Ringrose och Kellers studie (2018) studerar motiv till att delta i #metoo-rörelsen. I resultatet presenteras fyra motiv som berör synliggörandet av sexuella trakasserier, våldtäktskulturen, solidaritet och sexualbrott som ett politiskt problem.

4. Teori och begreppslig referensram

I det här kapitlet redogörs studiens teoretiska utgångspunkter samt en begreppslig referensram. Inledningsvis presenteras Marianne Winther Jørgensen och Louise Philips tolkning av Norman Faircloughs kritiska diskursanalys. Därefter presenteras Anna Lundborg och Ann Werners tolkning av Yvonne Hirdmans genussystem. Slutligen presenteras Raewyn Connells maskulinitetsteori.

4.1 Diskursanalys

Författarna Marianne Winther Jørgensen och Louise Philips redogör för den sammanlänkning mellan *teori* och *metod* som den kritiska diskursanalysen bygger på. Detta innebär att en diskursanalys fungerar som en grund för hur studien genomförs och vidare hur den faktiskt analyseras (2000:10). Enligt författarna har diskursbegreppet många olika betydelser och det beror oftast på i vilket samband som ordet används i. Här beskrivs diskurs som *ett bestämt sätt att tala om och förstå världen (eller ett utsnitt av världen)*, genom både skrift och tal (2000:7). Med detta menar Winther Jørgensen och Phillips att diskursanalysen har till syfte att studera olika samhällsfenomen där det är just språket som står i fokus och beskrivs som en bidragande faktor till det vi beskriver som vår *sociala verklighet* (2000:18). I denna uppsats kommer diskursanalysen användas för att se hur opinionsmaterial reflekterar över hur mansrollen och maskuliniteter konstrueras och representeras i den sociala verkligheten, i samband med #metoo-rörelsen.

4.2 Socialkonstruktivism

Diskursanalysen är ett av flera så kallade socialkonstruktivistiska angreppssätt. Socialkonstruktivismen i sig betecknas som en gemensam benämning för en rad nyare teorier inom kultur och samhälle. Winther Jørgensen och Philips belyser författaren och psykologen Vivien Burrs (1995) karakteristik av socialkonstruktivismen som ligger till grund för ett flertal diskursanalytiska angreppssätt. Hon redogör för fyra nyckelpremisser som är grundläggande för både socialkonstruktivismen och diskursanalysen. Den första premissen handlar om hur vi bör ha en *kritisk inställning till självklar kunskap*. Den kunskapen som vi har av världen kan inte betraktas som den objektiva sanningen utan blir enbart tillgänglig för oss genom i hur vi kategoriserar världen. Den andra premissen vidrör den *historiska och kulturella specificiteten*. Denna premiss går ut på det faktum att vår syn och kunskap om världen alltid är historiskt och kulturellt präglade. På detta sätt hade våra världsbilder och identiteter kunnat se annorlunda ut. Utifrån det diskursiva tänkandet handlar det om hur ett socialt handlande kan bidra till att konstruera den sociala världen och bevara sociala mönster. Den tredje premissen utgår från *sambandet mellan kunskap och sociala processer*. Detta innebär att vår uppfattning av världen skapas och upprätthålls av olika sociala processer. Vi erhåller ny kunskap genom sociala interaktioner och bygger gemensamt upp sanningar och

vad som är sant respektive falskt. Den fjärde premisen bygger på *sambandet mellan kunskap och social handling*. I en bestämd världsbild, där vi människor har bestämt vad som är sant och falskt, blir ett visst antal av våra sociala handlingar naturliga medan andra blir otänkbara. Beroende på vilken social världsbild vi har leder det till olika sociala handlingar. Detta alstrar på så sätt konkreta, sociala konsekvenser (Winther Jørgensen & Phillips, 2000:11–12).

4.3 Faircloughs kritiska diskursanalys

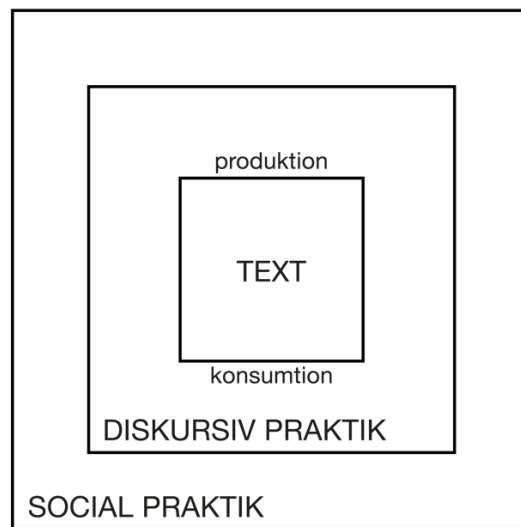
Enligt Winther Jørgensen och Philips är det den brittiska lingvisten Norman Faircloughs utformning av den kritiska diskursanalysen som är mest etablerad i sin teori och metod för forskning om kommunikation, kultur och samhälle inom den kritiskt-diskursanalytiska riktningen (2000:66). I denna uppsats är det därför Winther Jørgensen och Philips tolkning av Faircloughs teori som kommer att användas.

Faircloughs angreppssätt för metoden skiljer sig från den bredare riktningen inom diskursanalysen. Därför kan man peka på fem gemensamma drag hos de kritisk-diskursanalytiska angreppssätten som möjliggör en tydligare definition av Faircloughs tolkning av den kritiska diskursanalysen. För det första bygger den kritiska diskursanalysen på diskursiva praktiker där 1) texter skapas och, 2) senare konsumeras. Steg två ses som en betydelsefull del i den sociala praktiken vilket *konstituerar* den sociala världen, sociala identiteter och sociala relationer. Alltså, den tidigare nämnda sociala verkligheten. För det andra är det just den sociala praktikens betydelse inom den kritiska diskursanalysen som är ett viktigt drag. Diskursen bidrar inte bara till att forma och omforma sociala strukturer. Diskurser kan även spegla sociala strukturer. På detta sätt är diskurs både konstituerande och konstituerad (Winther Jørgensen & Phillips, 2000:67–68). För det tredje bör språkbruk analyseras empiriskt i ett socialt sammanhang. En kritisk diskursanalys är enligt Fairclough en konkret lingvistisk textanalys av hur språket används i ett visst sammanhang (2000:68–69). För det fjärde grundar sig en kritisk diskursanalys i att diskurs fungerar som en ideologi. Detta betyder att diskursiva praktiker både skapar och reproducerar ojämlika maktförhållanden mellan sociala grupper, mellan etniska minoriteter och mellan majoriteter (2000:69).

4.3.1 Faircloughs tredimensionella modell

Fairclough tydliggör att det finns två dimensioner som man bör fokusera på när man analyserar en diskurs, dels den *kommunikativa händelsen*, dels *diskursordningen*. Den kommunikativa händelsen är ett fall av språkbruk och kan vidare förklaras utifrån tre dimensioner, (1) den är en text eller en blandning mellan det språkliga och visuella, (2) den är en diskursiv praktik vilket innebär produktion eller konsumtion av texter, och (3) den är en social praktik vari diskursordningen befinner sig i. Diskursordningen är summan av de diskurstyper som används inom en social institution och består av diskurser och genrer (Winther Jørgensen & Phillips, 2000:73–74).

Faircloughs tredimensionella modell är en analytisk ram som kan användas vid empirisk forskning om kommunikation och samhälle. I en diskursanalys återkommer alla tre dimensionerna och analyserar en kommunikativ händelse. Här fördjupar man sig i 1) textens egenskaper (text), 2) produktions- och konsumtionsprocesser som sker i samband med att man läser texten (diskursiv praktik), och 3) det område där den kommunikativa händelsen äger rum och vad den är en del av (social praktik). Notera att den första dimensionen och den andra dimensionen går hand i hand men ska åtskiljas analytiskt (Winther Jørgensen & Phillips, 2000:73–75). I figur 1 återges Faircloughs tredimensionella modell och de tre dimensionerna.

Figur 1 Faircloughs tredimensionella modell

Faircloughs tredimensionella modell kommer att användas för att analysera hur man i opinionsmaterial reflekterar över hur mansrollen och maskuliniteter konstrueras och representeras i samband med #metoo-rörelsen. De tre olika dimensionerna av den kommunikativa händelsen kommer att analyseras i förhållande till varandra. I den innersta boxen (text) kommer textanalysen att äga rum vilket i denna studies fall handlar om hur olika maskuliniteter framställs i samband med #metoo-rörelsen. Textanalysen koncentrerar sig på formella drag hos texten, exempelvis vokabulär, grammatik och sammanhang. I den mittersta boxen analyseras produktionen och konsumtionen av texten (diskursiv praktik). Här studerar man hur skribenten i opinionsmaterialet bygger vidare på existerande diskurser och genrer vilket gör att mottagaren av texten kan använda sig av existerande diskurser för att tolka texten. I den yttersta boxen återfinns den sociala praktiken som den kommunikativa händelsen är en del av. Enligt Fairclough är det i relationen mellan text och den sociala praktiken som den diskursiva praktiken används. Detta för att den diskursiva praktiken och texten tillsammans kan forma eller formas av den sociala praktiken (Winther Jørgensen & Phillips, 2000:75). I en analys av en kommunikativ händelse studerar man alltså:

- de diskurser och genrer som artikuleras i både produktion och konsumtion av texten (den diskursiva nivån)
- den lingvistiska uppbyggnaden (textnivån)
- överväganden kring om den diskursiva praktiken antingen reproducerar eller omstrukturerar den existerande diskursordningen och vilken betydelse det kan ha för den bredare sociala praktiken (den sociala praktikens nivå) (Winther Jørgensen & Phillips, 2000:75).

När man analyserar den bredare sociala praktiken krävs det mer än en diskursanalys. Metoden går ut på att kartlägga förbindelserna mellan språkbruk och social praktik. Genom att fördjupa sig i konkreta fall av språkbruk eller den kommunikativa händelsen som en del av diskursordningen, kan man få svar på hur den sociala praktiken reproducerar eller ifrågasätter den rådande diskursordningen (Winther Jørgensen & Phillips, 2000:75–76). I denna uppsats har det inte varit möjligt att utföra en analys av de tre dimensioner som ingår i Faircloughs kritiska diskursanalys. Med en startpunkt i uppsatsens frågeställningar kommer denna studie fokusera på den innersta dimensionen och den yttersta dimensionen i modellen. Detta betyder att den diskursiva praktiken, som rör produktion och konsumtion av texterna, inte kommer att undersökas i denna studie. Den innersta dimensionen kommer att bestå av en textanalys och den yttersta dimensionen ämnar besvara huruvida diskurser i texten antingen reproducerar eller ifrågasätter den rådande diskursordningen. Här tas utgångspunkten i genusteoriens beskrivningar av Yvonne Hirdmans genussystem (2001) och Connells teori om den hegemoniska maskuliniteten (1995).

4.4 Genusvetenskaplig teori

Författarna Anna Lundborg och Ann Werner belyser den komplexa bilden av begreppen *kön* och *genus* och beskriver sedan Yvonne Hirdmans *genussystem*. Begreppet genus används för att betona det *relationella* och *föränderliga* som finns i det som benämns som maskulint respektive feminint med en utgångspunkt i estetik, kroppar och makt. Vidare kan genusbegreppet definieras som något som är kulturellt och socialt konstruerat, till skillnad från det biologiska könet. På detta sätt förklaras genusbegreppet även som något som påvisar den rådande maktordningen mellan män och kvinnor. Det är genussystemet som beskriver en maktordning där kvinnan oftast är i underordning (Lundborg & Werner, 2016:16–17).

4.4.1 Genussystemet

Genussystem och *genuskontrakt* är två begrepp som enligt historikern Yvonne Hirdman (2001) fungerar som ett verktyg när man talar om könsbaserade maktstrukturer mellan män och kvinnor. Enligt henne har ett system av genus alltid funnits men har visat sig på olika sätt i samhället. Det är en struktur där mannen är dominerande och kvinnan är underordnad. I Hirdmans beskrivning av genussystemet tilldelas män och kvinnor diverse könsroller som bygger på föreställningar, värderingar och normer (Hirdman, 2001:51). Genussystemet

bygger på två principer som sammanfattas av författarna Lundborg och Werner: 1) ett isärhållande av manligt och kvinnligt, och 2) en hierarki där det manliga är överordnat det kvinnliga (2016:17). Enligt Hirdman är män och kvinnor medskapande i genusystemet och på detta sätt skapas osynliga regler i hur de två könen ska agera socialt och hur de ska vara mot varandra. Detta benämner Hirdman som ett genuskontrakt (2001:84–85). Lundborg och Werner berättar att Hirdmans genusystem bygger på antropologen Gayle Rubins “the sex/gender system” (1975). Både Hirdmans och Rubins system handlar om hur ett samhälle eller sammanhang organiseras utifrån vilket kön man tillhör. Hos Rubin handlar det även om hänger organiserandet av släktskap, familj och arbete samman med organiseringen av sexualitet och begär. Genusystemet har dock kritiserats för att det inte problematiserar relationen mellan etnicitet och genus (Lundborg & Werner, 2016:17).

Lundborg och Werner lyfter filosofen Judith Butlers tankar kring *genusvariationer*. Enligt Butler är det problematiskt att enbart begripa sig på två kategorier av genus, det manliga och det kvinnliga. I stället ligger hennes fokus på att förklara hur genus konstrueras. Enligt Butler är det biologiska könet snarare en biprodukt av vår förförståelse av genusnormer och förbestämda sexuella koder (2016:17–18). Fortsättningsvis förklarar Butler att genus är *performativt*, alltså en uppsättning och upprepning av handlingar. Hon beskriver performativer som: “... uttalanden som inte bara utför en handling, utan också ger den utförda handlingen bindande kraft”, som till exempel vid dop och invigningar (2005:100). Lundborg och Werner beskriver att Butlers tankar kring begripliga genuskategorier är ett resultat av upprepade handlingar och iscensättningar av genusnormer kring kropp och sexualitet som i sin tur osynliggör stora variationer av genus. Butler menar att dessa variationer i själva verket möjliggör idén om att se maskuliniteter och femininiteter som fler än en. Just därför kan ett samhälle drabbas hårt av ett “fel” görande av genus. De två författarna hänvisar till Connell (2009) som beskriver en manlighet som inte alltid är överordnad, utan där det finns flera tänkbara positioner. Den dominerande (hegemoniska) maskuliniteten underbyggs till en stor del av delaktiga, underordnade och marginaliserade maskuliniteter. Därtill lyfter författarna hur queerforskare har visat andra genusvariationer där genusuttryck får olika status (Lundborg & Werner, 2016:18).

4.5 Maskulinitetsteori

4.5.1 Hegemonisk maskulinitet

Enligt författaren Thomas Johansson har avsaknaden av forskning inom och problematisering av *den unge mannen* bidragit till att stärka bilden av *den endimensionella mannen*, något som har skapat stereotyper kring män och maskuliniteter. Även om det i Johanssons fall rör sig om avsaknad av forskning inom *unga mäns maskulinitet*, redogör han för *mannen som norm* och den *normativa manligheten*. I enlighet med Johanssons föreställningar, finns det en skillnad mellan de två termerna. När vi talar om mannen som norm, handlar det framför allt om manlig dominans med hänsyn till en social verklighet. Den normativa manligheten syftar i

stället på det sätt som män tvingats anpassa sig, forma sig och utsätta sig för normer om hur en man bör vara (2005:10). Johanssons tankar kring att den manliga dominansen är kopplad till den sociala verkligheten går till viss del i linje med den australiska forskaren Raewyn Connells tankar. Hennes forskning speglar ett intresse för manliga identiteter där användandet av *våld* ses som en bidragande faktor i skapandet av olika maskuliniteter. Enligt Connell är det av betydelse att förstå att även nya, moderna mansbilder har en påverkan på hur maskuliniteter konstrueras (Kimmel, Hearn & Connell, 2005).

Connell fastställer att det finns multipla maskuliniteter, som ofta bygger på samspelet mellan kön, ras och klass. Hon är mest känd för sitt bidrag inom maskulinitetsforskningen samt sina teorier om *hegemonisk maskulinitet*. Connell definierar först termen som: "... den konfiguration av genuspraktik som innehåller det för tillfället accepterade svaret på frågan om patriarkatets legitimitet. På så sätt garanteras (eller förmodas garanteras) mäns dominant position och kvinnors underordnande." (Connell, 1995:101). Senare kom ett tydliggörande av termens beteckning: "Det idealiserade sätt att vara man på vilket kräver att andra män positionerar sig i relation till idealet och som legitimerar "genusordningen", det vill säga mäns underordning av kvinnor." (Connell & Messerschmidt, 2005).

Connell menar att maskulinitet är något som "görs" och "åstadkoms". Att vara en typ av man kan få olika betydelser i olika sammanhang (Jämställ.nu, 2014). Enligt Connell är inte hegemonisk maskulinitet någon låst karaktärstyp, olika maskuliniteter kan också flyta samman. Däremot är det maskuliniteter som upprätthåller den hegemoniska positionen sett utifrån ett genusperspektiv. För att diskussionen kring multipla maskuliniteter ska kunna fortgå, krävs det en dynamisk analys som har sitt utgångsläge i genusvetenskap (1995:100).

4.5.2 Olika typer av maskuliniteter

Connell talar om ett maskulint huvudmönster som har skapat den västerländska genusordningen. Här beskrivs fyra olika maskuliniteter: *hegemonisk*, *underordnad*, *delaktig* och *marginaliserad*. Den hegemoniska maskuliniteten kan karakteriseras som svaret på patriarkatets legitimitet, att män är dominant och kvinnor är underordnade. Det är den maskulina hegemonin som gör att mäns dominans över kvinnor kan fortgå. Hegemoni skapas om det finns ett samband mellan kulturella ideal och institutionell makt. Vidare kan den hegemoniska maskuliniteten visa sig både kollektivt och individuellt. Ett exempel är de högsta nivåerna inom näringslivet, militären och staten. Connell understryker att hegemonisk maskulinitet bygger på att om villkoren för patriarkatets försvar förändras, kommer en ny typ av manlighet hävda sin dominans. På detta sätt är den hegemoniska maskuliniteten en föränderlig process där en ny hegemoni kan konstrueras (1995:101). I takt med att samhället förändras kan alltså den hegemoniska maskuliniteten göra det också, utifrån vad det är för egenskaper som gör att män som grupp kommer i överläge gentemot kvinnor.

En *underordnad maskulinitet* syftar framför allt till heterosexuella mäns dominans och homosexuella mäns underordning. Denna typ av maskulinitet har på så sätt en koppling till hegemoni. Connell beskriver denna maskulinitet som ett förtryck där den homosexuella maskuliniteten blir mest iögonfallande. Den visar sig i politisk och kulturell uteslutning, våld, ekonomisk diskriminering och personlig bojkott. Enligt författaren är det femininitet som ligger till grund för det symboliska nedsolkandet (1995:102–103).

Det är inte alla män som lever upp till den normativa standarden men genom sitt stöd bidrar de ändå till dess upprätthållande. På så sätt blir de delaktiga av något större. Connell beskriver den *delaktiga maskuliniteten* som män som drar fördel av den hegemoniska maskuliniteten och på så sätt drar nytta av den patriarkaliska strukturen. Vidare konstaterar författaren att denna maskulinitet kan ses som en lat variant av hegemonisk maskulinitet. Maskuliniteten kan också ses som en tydligt konstruerad maskulinitet där äktenskap, faderskap och samhällsliv kännetecknar vidsträckta kompromisser med kvinnor snarare än ett icke ifrågasatt uppvisande av auktoritet (1995:103–104).

Marginalisering sker när genus börjar samspela med andra samhälleliga strukturer. Här talar Connell om hur etnicitet och/eller klass kan spela på symboliska roller för den ena eller den andras genuskonstruktion. Författaren understryker att marginalisering alltid hör samman med auktoriseringen av den dominerande gruppens hegemoniska maskulinitet (1995:104–105).

Tanken kring att det finns multipla maskuliniteter används i en studie som är genomförd av författarna Bo Nilsson och Anna Sofia Lundgren (2021). I sin kvalitativa studie analyserar Nilsson och Lundgren bevakningen av #metoo-rörelsen i svenska nyhetsmedier och hur representationen av män och maskulinitet framgår i ett urval av artiklar. Enligt författarna ses ofta #metoo-rörelsen som en attack mot vad som uppfattades som sexistisk, patriarkal kultur och en förlegad mansroll. Genom deras studie uppkommer en komplex bild där nya aspekter av män och maskulinitet framkommer i relation med traditionella föreställningar om hur män och maskulinitet reproduceras. Nilsson och Lundgren drar slutsatsen att #metoo-rörelsen som fenomen förblir tvetydig när det handlar om att återskapa maskulinitet. Författarna kunde identifiera tre typer av maskuliniteter som var återkommande i de texter som författarna studerade. Författarna redogör för den första typen av maskulinitet, *våldsamt maskulinitet*. Här lyfts andra författares benämning av maskuliniteten: Författarna Lois Bryson (1987) och Karen Tonso (2009) beskriver en maskulinitet som är förknippad med fysisk styrka, våld och aggression. Melanie Carlson (2008) förbinder den våldsamma maskuliniteten med en våldtäktskultur och Henri Myrntinen (2004) med vapen. Nilsson och Lundgren (2021) fastställer att aspekter av våldsamt maskulinitet frammanas inom diskursen om vittnesmål och anklagelser, och diskursen om problematisering och förändring. Här återfinns en koppling till de traditionella föreställningar som manlig dominans, övergrepp och sexuell aggression. Den andra typen av maskulinitet benämns som *toxisk maskulinitet*. Här beskrivs en manlighet som till en viss mån överensstämmer med våldsamt maskulinitet men framhäver en mer allmänt negativ manlighetskultur. Nilsson och Lundgren lyfter Terry Kupers (2005) definition av

maskuliniteten där toxisk maskulinitet i allmänhet artikulerar män med egenskaper som frånvaro av känslor, antifeminism och homofobi. Enligt författarna är denna maskulinitet skadlig och ses som förnedrande och begränsande för män. Den tredje maskuliniteten benämner författarna som *den nya maskuliniteten*. Denna typ av maskulinitet bidrar enligt författarna till en diskussion där människor argumenterar för behovet av förändring, för manligheten. I nyhetsmedierna beskrevs maskuliniteten som något accepterande och uppmuntrande och välkomnade en större variation av egenskaper och förmågor för manligheten. Författarna lyfter även tanken kring att man som man kan vara trygg i sin maskulinitet. Här talar författarna om män som bekräftar nya insikter kring #metoo-rörelsen och på så sätt beskrivs som modiga i förhållande till de två andra typerna av maskuliniteter (Nilsson & Lundgren, 2021).

4.5.3 Genus som struktur av social praktik

När man fördjupar sig i konkreta fall av språkbruk kan man få svar på hur eller om den sociala praktiken reproducerar eller ifrågasätter diskursordningen. I denna studie kommer den sociala praktiken ha sin grund i genusvetenskaplig teori och maskulinitetsteori. En relevant faktor i det stora hela är att maskulinitet inte är ett sammanhängande ämne som lämpar sig för en generaliserad vetenskap. Det är först när vi vidgar vår synvinkel där maskulinitet inte ses som ett isolerat ämne som vi kan studera området som en aspekt av en större struktur (Connell, 1995:95). På detta sätt kan man använda genus som en struktur av social praktik.

Connell fastställer att det vardagliga samspelet mellan män och kvinnor har resulterat i de rådande genusrelationer som vi har idag. Hur dagens genusordning ser ut blir därför en förklaring till de könsbaserade maktstrukturer som finns i vårt samhälle. Det vardagliga livet organiseras enligt Connell av genusprocesser. Dem samspekar med en *reproduktiv arena* som kan definieras av den mänskliga reproduktionens fysiska processer och kroppsliga strukturer. Exempelvis åtra och samlag, barnafödande och barnavård, kroppsliga genuskillnader och genuslikheter. Connell konstaterar att genus inte är en social praktik som är reducerad till kroppen utan förknippas ständigt med den mänskliga kroppen och vad den gör (1995:94–95). Vidare förklarar Connell att genusrelationer, det vill säga relationer mellan människor och grupper som organiseras inom reproduktionsarenan är en betydande struktur i alla samhällen. Connell beskriver den sociala praktiken som uppfinningsrik och kreativ. Det vardagliga livet organiseras genom genusprocesser (i samspel med den reproduktiva arenan) och svarar mot särskilda situationer som är skapade inom avgränsade strukturer av sociala relationer. Här talar Connell om en *konfiguration* av genuspraktiken. Om man intar ett mer dynamiskt synsätt till hur denna genuspraktik organiseras kan man se maskulinitet (och femininitet) som *genusprojekt*. Dessa processer förvandlas sedan till *genusstrukturer* (1995:96). Connell har tagit fram en tredelad modell för genusstrukturen där man särskiljer relationer som är byggda på (a) *makt*. Detta innebär den struktur som idag kallas för patriarkatet, det vill säga en allmän underordning av kvinnor och en manlig dominans, (b) *produktion*, vilket innebär den genusmässiga arbetsfördelningen som en del av den sociala konstruktionen, och (c) *katexis*

(emotionell bindning). Denna del berör de praktiker som formar och väcker sexuell åtrå och i sin tur blir en aspekt av genusordning (Connell, 1995:97–98).

Den sociala praktiken kommer som tidigare nämnt presenteras utifrån både genusvetenskaplig teori och maskulinitetsteori. Däremot är det av betydelse att peka på de konkreta delar av teorin som kommer att kunna tillföra något i studiens kritiska diskursanalys. De två mest centrala teoretiska begreppen för analysen är Yvonne Hirdmans genussystem och Raewyn Connells teori om den hegemoniska maskuliniteten samt hennes andra typer av maskuliniteter. Vid en första anblick kan det anses vara tillräckligt att bara använda Connells maskulinitetsteori i uppsatsens analyskapitel då studien ämnar undersöka hur man i opinionsmaterial framställer män och maskulinitet i samband med #metoo-debatten. Vid en andra anblick kan det anses vara otillräckligt att utesluta teori som berör *både* män och kvinnor, på det sätt som #metoo-rörelsen berör *både* män och kvinnor. Just därför kommer både en generell genusteori och en maskulinitetsteori appliceras för att kunna besvara hur maskuliniteter förhåller sig till könsbaserade maktstrukturer.

5. Metod

5.1 Metod

Denna studie har utgått ifrån en kvalitativ forskningsmetod med en induktiv ansats vilket innebär att man generaliserar sin datainsamling inom teoretiska ramar (Mats Ekström & Bengt Johansson, 2019:19). Faircloughs kritiska diskursanalys kommer användas som både en metodologisk och teoretisk ansats. En kvalitativ textanalys lämpar sig till en uppsats av denna karaktär då den går ut på att ta fram det väsentliga innehållet genom en noggrann läsning av textens delar, helhet och i vilken kontext den befinner sig i. Denna metod bygger alltså vidare på idén om att språket är med och formar en verklighet som i sin tur kan åskådliggöra maktförhållanden inom samhällslivet (Esaiasson., Gilljam, Oscarsson & Wängnerud, 2012:210–212). Metoden kan också beskrivas som vetenskapliga tolkningar där man kan få kunskap om samhället och kulturers olika koder genom att studera ett begränsat antal fall av någonting (Ekström & Johansson, 2019:14–18). Utifrån Faircloughs metod kommer analysen delas upp i två delar som hänger samma med studiens första och andra frågeställning: (1) en textanalys som kommer att ske utifrån Faircloughs beskrivning av den innersta dimension av hans tredimensionella modell. Här kommer opinionsmaterialets lingvistiska uppbyggnad att analyseras vilket innebär formella drag hos texten, exempelvis vokabulär, grammatik och sammanhang och, (2) en analys av genus och maskulinitet som en struktur av social praktik vilket kan visa på hur de olika typerna av maskulinitet som uttrycks i texterna förhåller sig till teorier om genus, maskulinitet och könsbaserade maktstrukturer. Denna analys kommer att ske utifrån Faircloughs beskrivning av den yttersta dimensionen av hans tredimensionella modell och ett urval av teorier som belyser maskulinitet och könsbaserade maktstrukturer. De centrala teoretiska begrepp som kommer att användas i denna analys är Yvonne Hirdmans genussystem och Raewyn Connells teori om den hegemoniska maskuliniteten samt hennes andra typer av maskuliniteter. I denna del av den kritiska diskursanalysen handlar det om att kartlägga förbindelserna mellan språkbruk och social praktik. Detta kan man göra genom att fördjupa sig i konkreta fall av språkbruk eller den kommunikativa händelsen som en del av diskursordningen. Då kan man få svar på hur den sociala praktiken reproducerar eller ifrågasätter den rådande diskursordningen.

5.2 Urval och datainsamling

Denna uppsats ämnar studera opinionsmaterial i form av debattartiklar, krönikor och ledare som är skrivna och publicerade år 2017 mellan tidsperioden 17 oktober (dagen då man började rapportera om #metoo-rörelsen i Sverige) fram till 31 december samma år. Artikelsökningen gjordes på Mediarkivet, ett digitalt nyhetsarkiv där innehållet består av tryckta tidningar, tidskrifter och mycket mer. Detta gjordes för att bibehålla ett systematiskt tillvägagångssätt i mitt urval och datainsamling. Här gjordes en artikelsökning två gånger. Jag avgränsade mig till svenskt, redaktionellt innehåll som var skrivet och publicerat i riksmidia.

Artiklarna som valdes ut är hämtade från de största dags- och kvällstidningarna i Sverige: Svenska Dagbladet, Aftonbladet, Expressen och Dagens Nyheter. I denna sökning användes ord som: #metoo, män och manligt. Detta gav ungefär 20–25 träffar. Av dessa träffar återfanns inte tillräckligt med opinionsmaterial. Jag valde därför att göra en ny sökning. Denna gång avgränsade jag mig på samma sätt och kombinerade olika sökord för att generera fler artiklar av likartad karaktär. De första sökorden var: #metoo, män och manligt. De andra sökorden var: #metoo och manlighet. Den tredje och sista sökningen som gjordes använde sökorden: #metoo, män och roll. Efter en snabb genomläsning valdes 10 artiklar ut där artikelns utgångspunkt var #metoo-rörelsen. Vad gäller urvalskriterier valde jag artiklar som berörde könsbaserade maktstrukturer, frågan kring manligt och kvinnligt, vilken roll män och kvinnor får under kampanjen och den kritik som riktas, mot antingen män eller kvinnor. I mitt urval tog jag hänsyn till vem som skrivit artikeln då jag ville ha med både manliga och kvinnliga skribenter i mitt urval av artiklar. Av mitt urval på 10 artiklar är sju artiklar skrivna av kvinnor och tre artiklar skrivna av män.

Opinionsmaterialet som jag har valt att kritiskt granska har en siffra mellan 1 till 10 och är listat nedan efter vilket datum varje enskild artikel publicerades vid. Artiklarna kommer att presenteras som artikel + siffra. Nedan följer artiklarnas rubriker, författare samt deras numrering:

1. **Dagen ”Inte alla män”– debatten dog för alltid** (Aftonbladet)
Kvinnlig skribent: Linnéa Claeson
2. **Vi måste prata om könsordsattacken** (Expressen)
Manlig skribent: Emanuel Karlsten
3. **Vad håller ni på med, ni som är chefer?** (Expressen)
Kvinnlig skribent: Britta Svensson
4. **Jämställdhetskampen har länge skitit i männen** (Expressen)
Kvinnlig skribent: Nisha Besara
5. **Tove Lifvendahl: Det handlar om makt** (Svenska Dagbladet)
Kvinnlig skribent: Tove Lifvendahl
6. **Lisa Magnusson: Vi kan kalla det könsmobbing** (Dagens Nyheter)
Kvinnlig skribent: Lisa Magnusson
7. **#MeToo tvingar oss att handla** (Aftonbladet)
Manlig skribent: Daniel Swedin
8. **Gör om gör rätt** (Aftonbladet)
Kvinnlig skribent: Maud Eduards
9. **MeToo slår fel när vi män stängs ute** (Aftonbladet)
Manlig skribent: Jonas Lundström
10. **Historiker: I metoo är kvinnan enbart ett offer** (Svenska Dagbladet)
Kvinnlig skribent: Yvonne Maria Werner

5.3 Analysprocess

Den första delen av analysen grundar sig i den innersta dimensionen av Faircloughs tredimensionella modell, textanalysen. Här studerades texten mycket grundligt och närgående för att kunna studera den lingvistiska uppbyggnaden, urskilja förekommande ord och fraser samt eventuella mönster av maskuliniteter i de 10 artiklarna. Artiklarna lästes flera gånger med studiens frågeställningar i åtanke. Frågor som jag ställde till de olika artiklarna var: (1) om mansrollen på något sätt diskuterades i artikeln, (2) hur mansrollen eller maskuliniteter framställdes i artikeln, (3) om skribenten är för eller mot #metoo-rörelsen, (4) om det fanns någon skillnad mellan hur de kvinnliga och manliga skribenterna uttrycker sig gällande #metoo-rörelsen i stort och/eller maskuliniteter och, (5) om artikeln illustrerade könsbaserade maktstrukturer. Under inläsningen lyftes illustrerande citat och andra betydelsefulla delar av varje enskild artikel ut för att sedan kunna appliceras i textanalysen som en illustration till min tolkning av artiklarna. Jag tog inspiration från författarna Connell (1995) och Nilsson och Lundgrens (2021) studier och deras sätt att skapa olika typer av maskuliniteter. I min studie har jag identifierat delvis annorlunda typer av maskuliniteter jämfört med dem. Dessa maskuliniteter har fått en benämning som fungerar som en beskrivning på vad varje enskild maskulinitet betecknar. De tre olika typerna av maskuliniteter är: *reproducerad maskulinitet*, *reducerad maskulinitet* och *reformerad maskulinitet*. De tre olika teman kommer i nästa kapitel att karakteriseras mer utförligt där tillhörande underkategorier (som kan beskrivas som mönster av varje maskulinitet) också kommer att redovisas. I den andra delen av analysen grundar sig i den yttersta dimensionen av Faircloughs tredimensionella modell, den sociala praktiken. Här är syftet att kartlägga relationen mellan språkbruket och innehållet i opinionsmaterialet och hur det kan skildra den sociala praktiken. Den sociala praktiken förklaras utifrån genusvetenskaplig teori och maskulinitetsteori och ämnar besvara om sociala praktiken antingen reproducerar eller ifrågasätter den rådande diskursordningen.

5.4 Avgränsningar

Denna uppsats innehåller ett antal avgränsningar som är relevanta att peka ut. Studien har sin utgångspunkt i den *svenska* #metoo-debatten och kommer därför inte innehålla material där den mediala kampanjen beskrivs utifrån ett annat lands perspektiv. Detta beror först och främst på uppdragsgivarens instruktioner om att denna uppsats syftar till att kartlägga just den svenska #metoo-rörelsen. Enligt mig finns det många anledningar till att studera den svenska #metoo-rörelsen. Den mediala kampanjen blev mycket omtalad i den svenska nyhetsrapporteringen och har satt sina spår i svenska medievärlden och sättet som vi talar om män och kvinnor på – i synnerhet hur vi talar om män. Hur en debatt som #metoo-rörelsen kan växa sig så pass stor i ett land som så länge beskrivits som jämställt, medvetet, öppet och accepterande är något som bör studeras på ett djupare plan. Utifrån det svenska samhällets jämställdhetsideal är det också av betydelse att studera de rådande könsbaserade maktstrukturerna mellan män och kvinnor som framhävs i #metoo-debatten.

En annan betydelsefull avgränsning i studien är att den endast ämnar undersöka opinionsmaterial som debattartiklar, krönikor och ledare. Detta betyder att reportage, nyhetsartiklar eller liknande texttyper inte kommer att undersökas. Anledningen till detta är att det är lättare att urskilja personliga åsikter och värderingar genom en argumentation snarare än en informativ artikel som strävar efter en opartiskhet. En annan anledning är att skribenten själv väljer artikelns innehåll vilket bidrar till att spegla skribentens ställning till både #metoo-debatten och mansrollen.

Enligt Connell (1995) samspelar den hegemoniska maskuliniteten med etnicitet, klass och sexuell läggning. I denna studie kommer denna del av hennes teori inte användas då området är för brett för en uppsats av denna karaktär. Jag tar också hänsyn till ordomfång och tidsomfång och väljer att fokusera på de delar av teorin som med störst sannolikhet kan tillföra något i min studie.

En sista avgränsning är att uppsatsen inte kommer att kritiskt granska eller beskriva något annat än #metoo, det vill säga inte någon "manlig" hashtag såsom #ihave, #itwasme eller #ididit. Detta ingår inte i studiens syfte då studien ämnar undersöka hur mansrollen och maskuliniteter konstrueras och representeras i samband med #metoo-debatten och inte enbart hur män och maskuliniteter påverkas av debatten.

5.5 Metoddiskussion

Författarna Ekström och Johansson beskriver kvalitativ metod som *vetenskapliga tolkningar*. Den sociala verkligheten består inte enbart av observerbara, mätbara objekt och beteenden utan även av meningsfulla handlingar och resultat av handlingar. Genom olika uttryck och symbolik, som en text, skapar vi oss tillgång till samhällets och kulturens koder. En mening kan inte observeras utan den måste tolkas och förstås. Och för att kunna förstå något måste vi ha en förförståelse. Denna insikt har enligt författarna fått vissa att undra över det vetenskapliga värdet i tolkande metoder. När vi observerar något gör vi alltid egna tolkningar. Det är en aktiv process som bygger på att ett subjekt tolkar något, vilket i själva verket är subjektivt (2019:14). Detta behöver inte betyda att alla tolkningar är sanna, även om de är meningsfulla för en enskild individ. Idag bedöms det vetenskapliga värdet inom kvalitativa studier med hjälp av sex regler och kriterier (2019:15). Genom dessa regler och kriterier kan jag diskutera mitt val av metod. En tolkning bör enligt författarnas första regel alltid var konsistent och hänga ihop. Genom en textanalys som är uppbyggd på teman och underkategorier, skapar jag en *koherens* i min tolkning där varje del förklaras på ett utförligt sätt. Enligt författarnas andra regel bör en tolkning ta hänsyn till all tillgänglig information för att bli så *omfattande* som möjligt. Jag har i denna studie gjort ett systematiskt urval av 10 artiklar för att undvika en ensidighet i urvalet. Författarnas tredje regel handlar om en *intersubjektivitet* där andra oberoende forskare har en liknande tolkning av samma fenomen. Jag har använt mig av tidigare forskning (se Connell, 1995; Nilsson & Lundgren, 2021; Butler, 2005) som stärker den tolkning som jag gör i min analys gällande multipla

maskuliniteter. Den fjärde regeln berör min *öppenhet* som forskare. Tanken är att jag ska vara öppen för alternativa tolkningar och förhåller mig kritiskt till mina egna fördomar och är transparent kring min förförståelse. Den femte regeln som författarna nämner är det *djup* som tolkningarna bör ha och kan identifiera underliggande betydelser i en och samma sociala handling. Detta gör jag när jag i analysens andra del kopplar artiklarnas innehåll till den sociala verkligheten och opinionsmaterialets påverkan på den. Den sjätte och sista regeln benämner författarna som en *kontextualitet* som sker när man utgår från att språkliga uttryck och sociala handlingar har olika betydelse i olika sammanhang. En tolkning blir därför av större kvalitet om den kan förstå det enskilda sammanhanget. Genom att i analysen utgå från ordval, fraser och citat, studerar jag varje enskild artikel och införskaffar mig en förståelse i att en och samma skribent kan tänkas framföra flera olika tolkningar (Ekström & Johansson, 2019:15).

5.5.1 Giltighet, tillförlitlighet och generaliserbarhet

För att påvisa en transparens i denna uppsats anser jag att det är av stor betydelse att lyfta min förkunskap inom området vilket också går att koppla till Ekström och Johanssons fjärde regel, *öppenhet* (2019:15). Jag har alltid haft ett brinnande intresse för frågor som berör kvinnor samt kvinnors ställning i samhället. När jag var 18 år följde jag #metoo-stormen på nära håll i mina sociala flöden. Den stora vågen av hashtaggar lämnade mig inte opåverkad. Jag hade redan då en positiv inställning till #metoo-rörelsens framväxt och än idag anser jag att en händelse som #metoo behövde äga rum för att skaka om oss alla, i synnerhet det patriarkala systemet. I en kritisk diskursanalytisk studie som denna är det viktigt att uppmärksamma att min förkunskap inom området kan inverka på det val av diskurser som jag väljer att göra i denna studie. Exempelvis när jag kommer att beröra olika typer av maskuliniteter. Även om teori och tidigare forskning kommer att ligga till grund för mina tankar, anser jag att det är av betydelse att lyfta det faktum att jag är kvinna och att val av (manliga) diskurser kan påverkas av just detta. Mitt val av metod, den kritiska diskursanalysen, utgår från maktstrukturer i samhället såsom jämställdhet mellan män och kvinnor. Genom uppsatsens gång förblev jag medveten om min ställning till dessa områden för att undvika att uppsatsen blir för färgad av min förförståelse. Jag höll mig också öppen för vad som faktiskt finns och sägs i materialet som analyserades.

Enligt Ekström och Johansson handlar vetenskap om att ge tillräckligt goda skäl för att något ska påstås vara sant. Mina påståenden och slutsatser måste därför underbyggas med argument. Dessa argument måste vara *giltiga* och *tillförlitliga*. För att något ska vara giltigt krävs det att det har med saken att göra, alltså att det är relevant för det som man har tänkt att undersöka. För att något ska vara tillförlitligt krävs det att uppgifterna som anges är riktiga och att studien inte får innehålla några felkällor. Då blir undersökningen inte tillförlitlig. Ekström och Johansson förklarar att påståenden och slutsatser kan underbyggas med empiriska data, exempelvis texter, och blir i sin tur något som jag i denna studie kan hänvisa till när jag behöver ge tillräckliga krav på vetenskaplighet (2019:13). Genom tidigare forskning, teori

och en begreppslig referensram redogör jag för studiens relevans inom forskningsfältet. Genom en analys av opinionsmaterial redogör jag för empiriskt material som ett argument till att det som undersöks är “på riktigt”.

Ekström och Johansson redogör för det faktum att all vetenskap har generaliserande anspråk. Ett resultat från enskild studie ska inte bara ge kunskap om de fall och händelse som har studerats utan även kunskap av en mer generell karaktär (2019:15). När man talar om generaliserbarhet inom kvalitativa studier, talar man om hur forskaren inte gör några anspråk på att det material som studeras ska vara *statistiskt* representativt i förhållande till en större population. Den centrala frågan är inte hur vanligt förekommande en diskurs i en text är utan det som i grunden utmärker denna diskurs och om den återkommer i olika sammanhang. Denna studie utgår från ett begränsat antal fall vilket gör att jag bara kan få kunskap inom en liten del av en större population. Studiens resultat får dock ett högre generaliseringsanspråk om jag kan svara på om textens diskurser återkommer i andra sammanhang, som i andra svenska artiklar av samma karaktär som dem som analyseras i denna studie. Inom kvalitativa studier talar man också om *teoretiska generaliseringar*. Genom dessa typer av generaliseringar kan man låta studiens resultat möta teori och tidigare forskning vilket kan leda till att antingen stärka det som redan finns eller peka på behovet av revidering eller nyansering inom forskningsfältet (Ekström & Johansson, 2019:16–17). Resultaten i min studie kommer inte att vara statistiskt generaliserbara till en större population och därför utgår denna studie från teoretiska generaliseringar.

5.5.2 Metodologiska överväganden och begränsningar

Denna studie har gett upphov ett antal metodologiska överväganden vilket i sin tur belyser vissa begränsningar. I valet av forskningsdesign valdes en kvalitativ metod vilket kändes självfallet med tanke på uppsatsens syfte och frågeställningar. En kvantitativ metod hade däremot kunnat ge ett högre generaliseringsanspråk och ett resultat som hade kunnat appliceras på en större population. Mitt val av metod, Faircloughs kritiska diskursanalys, medförde också begränsningar. I denna uppsats har jag valt att utesluta en av Faircloughs tre dimensioner i hans tredimensionella modell, den *diskursiva* praktiken. Detta övervägande grundar sig i hänsyn till uppsatsens tidsomfång och ordomfång. Detta övervägande är en begränsning då den diskursiva praktiken studerar relationen mellan text och den sociala praktiken och hade kunnat ge en större kunskap om den diskursiva praktiken och texten tillsammans kan forma eller formas av den sociala praktiken (Winther Jørgensen & Phillips, 2000:75) vilket hade resulterat i ett än mer tillförlitligt resultat.

Ytterligare ett övervägande som gjordes är avgränsningen inom studiens teoretiska utgångspunkter. I denna studie redovisar jag Connells teori om den hegemoniska maskuliniteten och hur maskuliniteter samspelar med etnicitet och klass och sexuell läggning. (Connell, 1995:101). Denna del av hennes teori har inte fått komma till uttryck i denna uppsats av ett par olika anledningar. För det första är ämnet är så pass brett vilket hade kunnat

resultera i en helt egen uppsats. För det andra visar varken analysen eller resultatet att denna del av Connells teori är väsentlig i uppsatsens ämne då frågor gällande etnicitet, klass och sexuell läggning inte förekommer i någon av artiklarna. Däremot anser jag att ett större fokus på sådan teori hade kunnat skildra en nyanserad bild av mannen som stämmer överens mer med verkligheten. Detta hade i sin tur genererat ett mycket starkare resultat som dessutom stämmer överens med verkligheten.

I mitt urvalsarbete stod jag för ett övervägande i mitt val av opinionsmaterial. Trots ett systematiskt urval med hjälp av Mediearkivet, tidsperiod, val av tidningar, förbestämda sökord kan mitt val av artiklar ha en påverkan på studiens resultat. Jag valde de 10 första debattartiklar, krönikor och ledare som kom upp i sökresultatet. Jag utgick dessutom från ett antal urvalskriterier. Dessa faktorer bidrog till att jag själv inte hade en inverkan på urvalet. Genom mina tre omgångar av artikelsökning fick jag däremot många sökresultat: 234 träffar vid första sökningen, 229 träffar vid andra sökningen och 77 träffar vid den tredje sökningen. Detta betyder att jag fick sortera bort mycket material vilket kan ge upphov till en begränsning i studiens resultat. Det finns en möjlighet i att resultatet hade kunnat bli mer trovärdigt om filtreringen och sorteringen av materialet hade varit mer exakt, till exempel om jag hade kunnat filtrera sökningen utifrån texttyp och manlig respektive kvinnlig opinion. Då hade jag kunnat få ett resultat som enbart visar den typ av artikel som jag vill använda mig av samt en jämnare uppdelning mellan manliga och kvinnliga skribenter. Dessa typer av förbättringar hade också bidragit till att minska risken kring att min förförståelse har en påverkan på resultat och analys. Exempelvis i att jag själv är en kvinna som är positiv till #metoo-rörelsen och i val av citat.

6. Resultat och analys

I detta kapitel redogör jag för både resultat och analys. Först presenteras resultatet som har sin utgångspunkt i studiens första frågeställning. Här illustrerar jag de tre olika typer av maskuliniteter som jag kunde identifiera under min inläsning av de 10 artiklarna. Dessa presenteras nedan i tre olika teman: reproducerad maskulinitet, reducerad maskulinitet och reformerad maskulinitet. Denna del av kapitlet utgår från den innersta dimensionen av Faircloughs tredimensionella modell, texten. Här redogör jag för textens lingvistiska uppbyggnad samt formella drag, exempelvis vokabulär, grammatik och sammanhang som framhävs i artiklarna. Därefter presenteras analysen vilket har sin utgångspunkt i studiens andra frågeställning. Den utgår från den yttersta dimensionen av Faircloughs tredimensionella modell, den sociala praktiken. Den sociala praktiken förklaras med hjälp av genusvetenskaplig teori och maskulinitetsteori. Denna analys ämnar besvara om den sociala praktiken reproducerar eller ifrågasätter den rådande diskursordningen och förekommer under avsnitten: *“Boys will be boys”*, *En debatt för feminister och medsystrar* och *i Som ett jordskred*. I tabellen nedan synliggör jag de mönster som framgick i den första delen av analysen. Dessa mönster kommer att diskuteras i förhållande till teori. I tabell 1 presenteras alla artiklar och vilken typ av maskulinitet och underkategorier som dessa är har varit mest förekommande inom.

Tabell 1 Teman och underkategorier

	Reproducerad maskulinitet		Reducerad maskulinitet			Reformerad maskulinitet		
	Den typiske mannen	Manlig respekt	Manligt deltagande	Kvinnan i fokus	En ensidig debatt	Ett strukturellt problem	Manligt ansvar	En ömsesidig debatt
Artikel 1	X			X			X	
Artikel 2						X	X	
Artikel 3	X			X				
Artikel 4		X				X	X	X
Artikel 5			X				X	X
Artikel 6				X		X		
Artikel 7	X	X				X	X	
Artikel 8				X	X	X		
Artikel 9		X	X		X			X
Artikel 10	X				X			

6.1 Reproducerad maskulinitet

Under detta tema beskrivs en *reproducerad maskulinitet*. Denna maskulinitet syftar till den reproducering som sker där en stereotypisk bild av mannen återskapas. Bilden beskriver mannen som våldsam, aggressiv och defensiv samt uppfattas föråldrad i sin tid. I fem av artiklarna (1, 3, 4, 7, 10) beskrivs en maskulinitet som reproducerar en bild av mannen som är starkt kopplad till normer, stereotyper och förväntningar om hur mannen förväntas vara. Inom detta tema framhävs fraser snarare än ord: "han bara är sån", "boys will be boys" och "det är så pojkar är". Genom hur skribenterna formulerar sig på uttrycker artiklarna en maskulinitet där männen "måste skärpa sig". Inom detta tema följer två underkategorier: (1) *den typiske mannen*, och (2) *manlig respekt*.

6.1.1 Den typiske mannen

Fyra artiklar (3, 7, 1, 10) skildrar en bild av *den typiske mannen*, en bild som har sin rot i normer, stereotyper och förväntningar. Här beskrivs en manlighet som inte lär förändras och får ofta en negativ ton i artiklarna. I artikel 3 ifrågasätter den kvinnliga skribenten film- och teaterbranschen och hur cheferna behandlar sina kvinnliga medarbetare. Enligt skribenten är det inte bara cheferna, utan även männen, som bidrar till en orättvis behandling av kvinnor. Skribenten beskriver kvinnor som "köttstycken" som kastas åt männen som förgriper sig på kvinnorna. På detta sätt visar skribenten på den kvinnliga objektifieringen där kvinnor inte ses som något annat än en tillgång för männen och "kastas" runt mellan männen utan att cheferna tar problematiken på allvar.

Hur vågar ni behandla kvinnliga medarbetare som köttstycken som kan kastas till män att förgripa sig på?
(Svensson, 2017)

I samma artikel (3) beskriver skribenten konsekvenserna av att låta kvinnor som köttstycken kastas runt mellan männen. Även om man bör polisanmäla ett sådant brottsligt beteende, spelar det enligt skribenten ingen roll. Oftast vet man vem trakasseraren är och ingen sätter ett stopp för hans beteende. Han bara "är sån" berättar skribenten. Just den frasen går att tolka som en förklaring som bygger på skribentens egna upplevelser eller som något en kvinna i hennes närhet har upplevt.

Det sägs att det är viktigt att anmäla det som händer, och polisanmäla det som är brottsligt. Jag håller med. Men gång på gång visas att det egentligen inte behövs någon anmälan. Alla vet ju vem trakasseraren är. Han bara "är sån" (Svensson, 2017).

Bilden av den typiske mannen och tanken kring att "han bara är sån" konstrueras i en tidig ålder. I artikel 7 uttalar sig den manliga skribenten om hur patriarkala strukturer och normalisering av den rådande könsmaktsordningen har möjliggjort #metoo-rörelsens utveckling. Enligt honom återfinns dessa strukturer även inom skolvärlden, mellan både lärare och elever. Det är däremot sällan som denna struktur blir uppmärksam. I stället viftas den bort av lärare och rektorer som ursäktar pojkarnas handlingar med orden "Boys will be boys".

Detta går i linje med artikel 3 som uttrycker att cheferna inte tar männens handlingar på allvar.

Många berättar hur de gått till lärare och rektorer med sina upplevelser utan att få hjälp. ”Boys will be boys”, ”De är väl kära, ta det som en komplimang”. Vuxenvärlden sviker, och här finns rötterna till det som förekommer i de hashtaggar som muterat från #MeToo (Swedin, 2017).

I artikel 1 beskriver den kvinnliga skribenten också hur mannens uppfostran spelar en roll i hur dem senare kommer att agera i en struktur som bygger på en dominans av män. Till skillnad från artikel 7, riktar skribenten i denna artikel kritiken mot föräldrarna. Enligt henne är det dem som viftar bort ett oacceptabelt beteende med orden ”det är så pojkar är”. Skribenten lämnar däremot inget utrymme för vilken förälder som hennes uppmaning riktar sig mot, vilket kan tolkas som en kritik mot både pappor *och* mammor.

[...] Uppfostra din son och vifta inte bort hans oacceptabla beteenden med ”det är så pojkar är”. (Claeson, 2017).

Artikel 10 skiljer sig från artikel 3, 7 och 1 och belyser ett nytt angreppssätt kring den typiske mannen. Den kvinnliga skribenten menar att det inte alltid går att sammanfatta en maskulinitet med frasen ”han bara är sån”. Skribenten berättar att man i stället för att ursäktat männen eller skylla på deras uppfostran, förklarar problematiken utifrån ett manligt maktbegär och patriarkala strukturer, vilket enligt henne inte verkar vara rätt tillvägagångssätt. Hon berättar om en #metoo-debatt där både männen och pressetiken blir lidande. Vad skribenten kallar för ”kritiska röster” har tystats ned men hon beskriver inte vilka dessa röster är.

Samtidigt finns det dock problem med sättet på vilket detta gjorts. Flera, nu senast pressombudsmannen, har pekat på en kollaps för pressetiken. Män – för med få undantag handlar det här om män – har hängts ut och tvingats lämna sina arbeten till följd av anonyma anklagelser. Kritiska röster har tystats ner (Werner, 2017).

När det i debatten med få undantag handlar om män, skapas bilden av den typiske mannen. Skribenten av artikel 10 lyfter slutligen hur #metoo-debatten har genererat en diskurs där kvinnan alltid framstår som ett ”oskyldigt offer” och mannen som en ”uppenbar eller presumtiv sexualbrottsling”. Detta yttrande tolkar jag som ett sätt att reproducera en maskulinitet som gestaltar en sexuell, våldsam och aggressiv man.

Medan man i det tidigmoderna svenska samhället underbetonade offerrollen då det handlade om utomäktenskapliga sexuella förbindelser och utgick från att båda parter var lika skyldiga, speglar metoo-debatten en diskurs där kvinnan alltid är ett oskyldigt offer och mannen en uppenbar eller presumtiv sexualbrottsling (Werner, 2017).

6.1.2 Manlig respekt

I denna underkategori ingår tre artiklar (7, 4, 9) som lyfter vikten av den *manliga respekten*. Denna underkategori liknar underkategorierna Den typiske mannen och Manligt ansvar men lyfter en kritik mot män som utsätter kvinnor för sexuella trakasserier eller går in i debatten på ett irrationellt sätt. I artikel 7 beskriver den manliga skribenten en respekt som många män tycks sakna. Enligt skribenten leder denna oförmåga till att män inte lägger märke till sina egna handlingar. Helt plötsligt befinner sig deras egna händer på en kollegas lår eller har en kommentar om en annan kvinnlig kollegas bröst precis blivit sagd. Jag tolkar det som att skribenten anser att det är bristen på en manlig respekt som är upphovet till den struktur som skribenten beskriver: där kvinnor och deras kroppar bedöms, konsumeras och underordnas av männen.

[...] Om oförmåga att se de egna händerna på kollegans lår eller de egna orden om hennes bröst som en del i en ordning där kvinnor och deras kroppar ska bedömas, konsumeras och underordnas (Swedin, 2017)

Faktum är, att ett flertal delar av jämställdhetskampen har förts av kvinnor. Att ha rätten till att exempelvis kunna rösta, rätt till dagis, rätt till lika löner, rätt till att inte våldtas är enligt den kvinnliga skribenten av artikel 4 uppenbar. Försättningsvis konstaterar skribenten att andra saker tycks vara svåra att ändra på. Då syftar hon på en bristande manlig respekt som leder till att män tror att de har rätten att ta på kvinnors kroppar. Detta går att tolka som en rätt som borde vara kvinnans. Där det är upp till kvinnan vem som får ta på hennes kropp. I artikel 4 beskriver skribenten att den där rätten verkar vara männens.

Rätten att rösta, rätten till dagis, rätten till lika löner, rätten att inte våldtas, rätten att spränga glastak och nå sin fulla potential - några delar av jämställdhetskampen som har förts av kvinnor. Och ändå är vissa saker så svåra att ändra på - som att tro sig ha rätt att ta på kvinnors kroppar (Besara, 2017).

Det handlar inte bara om respekten mot kvinnans kropp. Det handlar även om en manlig respekt i #metoo-debatten i sin helhet. Enligt den manliga skribenten av artikel 9 väljer män att gå in i debatten med ett motiv som varken gynnar andra män eller kvinnor. Vidare förklarar skribenten att dessa män har egna känslor som dem vill ge utlopp för. Han beskriver att män inte hoppas på ett respektfullt samtal och använder sig därför av samma "medel" som vad jag tolkar som kvinnorna. Denna bristande respekt från männens håll symboliserar den reproducerade maskuliniteten. Det går att tolka skribentens ord som män som går in i debatten på ett defensivt sätt. Här befinner sig männen som vill hämnas på kvinnor som höjer rösten och inte lämnar utrymme för män i debatten.

De har egna affekter och frustrerade känslor att ge utlopp för. De går själva in i frågan med samma medel, har inget hopp om ett respektfullt samtal och blir därför inte lika illa berörda av de härskartekniker som lyssnande män blir bemötta av (Lundström, 2017).

6.1.3 “Boys will be boys”

Den reproducerade maskuliniteten går att koppla till Connells teori om den hegemoniska maskuliniteten och den process som olika typer av maskuliniteter går igenom. Connell menar att maskulinitet är något som “görs” och “åstadkoms” och har därför en koppling till sociala sammanhang. Att vara en viss typ av man kan nämligen få olika betydelser beroende på vilket sammanhang som man befinner sig i. Connell förklarar vidare att det inte finns någon grundläggande manlighet som är bestående i tid och rum. Manlighet kan beskrivas som en föränderlig process där olika typer av maskuliniteter reproduceras i relation till andra människor, i synnerhet till andra män. Genom denna process konstrueras en ny hegemoni. På så sätt kommer en ny manlighet alltid att hävda sin dominans, oavsett mannens egenskaper, värderingar eller syn på världen (1995:101). Detta betyder att en viss typ av maskulinitet alltid kommer att reproduceras till en viss utsträckning och att den grundläggande idén om mannens dominans över kvinnor kommer att förbli. Enligt Connell består den rådande genusordningen inte enbart av maktrelationer mellan män och kvinnor. Den består också av maktrelationer mellan män (där Connells olika maskuliniteter kommer till uttryck) (1995:100). Detta visar att könsbaserade maktstrukturer inte bara gäller män och kvinnor, utan också män i relation till män.

Det är genom texten och dess diskurser som en reproducerad maskulinitet börjar ta form. Enligt Faircloughs tredimensionella modell kan texten bidra till att skildra en social verklighet (2000:75–76). Texten visar att olika typer av maskuliniteter reproduceras och därav blir en del av en föränderlig process där en ny hegemoni blir påtaglig. Den reproducerade maskuliniteten beskrivs i denna studie med ord som våld, aggression och sexualitet. Frågan är om det är en sådan typ av maskulinitet som blir påtaglig genom reproduktionen i artiklarna. Genom dessa tankar kan man sedan ställa sig ytterligare en fråga kring hur denna maskulinitet förhåller sig till könsbaserade maktstrukturer. Med en utgångspunkt i Connells teori om den hegemoniska maskuliniteten, bidrar ett nyskapande av maskuliniteter att upprätthålla den rådande könsmaktsordningen (1995:101). Man kan också tänka sig att både män och kvinnor är delaktiga i denna process. Här går det att hänvisa till Hirdmans genuskontrakt, vilket delvis bygger på ett isärhållande mellan män och kvinnor (Lundborg & Werner, 2016:17). Hennes teori stärker en slutsats i att både män och kvinnor, i detta fall, manliga och kvinnliga skribenter, ansvarar för reproduktionen av maskuliniteter och i sin tur dessa maskuliniteters förhållningssätt till könsbaserade maktstrukturer.

6.2 Reducerad maskulinitet

Under detta tema gestaltas en *reducerad maskulinitet*. Denna maskulinitet skildrar män som antingen framställs nedstygade eller begränsade i artiklarna, eller i #metoo-rörelsen över lag. På detta sätt reduceras mannen och maskuliniteten. Denna typ av maskulinitet framkommer i sex artiklar (1, 3, 5, 6, 8, 9) där män inte får något utrymme eller att artikelns fokus ligger på kvinnan eller någon annan faktor som skribenterna anser vara viktiga. Artiklarna som befinner sig inom denna underkategori lyfter olika angreppssätt där män

reduceras i förhållande till kvinnor, #metoo-debatten och ur ett samhällsligt perspektiv. Inom detta tema följer tre underkategorier: (1) *manligt deltagande*, (2) *kvinnan i fokus*, och (3) *en ensidig debatt*.

6.2.1 Manligt deltagande

Något som är förekommande i två artiklar (9, 5) är det *manliga deltagandet* i #metoo-debatten men också deltagande ur ett större perspektiv, på en strukturell nivå. Här återfinns motsatta tankar huruvida män ska agera i en debatt som denna. Det manliga deltagandet får i artikel 9 en negativ klang men beskrivs i artikel 5 som något som borde vara uppenbart: att män ska vara en del av #metoo-debatten. I artikel 9 uttrycker den manliga skribenten att det finns många män som faktiskt vill engagera sig i frågan men blir attackerad för sitt deltagande. Skribenten använder sig av ordet “personangrepp” vilket jag tolkar som att männen attackeras på ett sätt som berör vilka de är och hur de är. Om det är av kvinnor eller andra män som dessa personangrepp kommer från beskrivs inte i artikeln. Vidare beskriver skribenten hur män vill “bry sig om kvinnors känslor” vilket jag tolkar som ett sätt att visa självmedlidande och ta på sig en offerroll i en debatt där huvudsakligen kvinnor beskrivs som offer.

Jag, och många andra, har aldrig tidigare varit med om en samhällsfråga där den som vill engagera sig blir attackerad av så mycket personangrepp. Det finns många män som skulle vilja engagera sig och som bryr sig om kvinnors känslor. Och som har idéer om hur man skulle kunna göra det bästa av vad som rörelsen satt fokus på (Lundström, 2017).

Vidare beskriver artikel 9 att debatten sällan är öppen för män. Det är en grupp som skribenten kallar för “feminister” och själva inte är män som hyllar debatten och inte tillåter nya perspektiv, av männen. Återigen tolkas skribentens beskrivning av männens ställning i #metoo-debatten som självömkan där kvinnor tycks vägra släppa in eller lyssna på vad männen har att komma med. Skribenten verkar också dra slutsatsen kring att feministerna enbart är kvinnor och reproducerar en föreställning om #metoo-rörelsen som en häxjakt där kvinnor tar tillfället i akt och hänger ut män hit och dit (se Askanius & Møller Hartley, 2019).

Dessa, generellt sett en grupp som kallar sig feminister och själva inte är män, hyllar rörelsen förbehållslöst och ser därför inte vad som händer när någon vill lyfta fler perspektiv eller är man (Lundström, 2017).

Fortsättningsvis förklarar skribenten i artikel 9 vilka män som väljer att delta i #metoo-debatten. Enligt honom finns det två typer: män som blint attackerar sig själva för att de tillhör könet man och män som går in i debatten utan att bry sig eller förstå vad debatten handlar om. Den första typen av män tolkar jag som en man som försöker ta sitt ansvar men samtidigt undviker att stå till svars för antingen sina eller andra mäns handlingar. Här beskriver skribenten att dessa män tas emot med “jubel” och “applåder” av kvinnor som endast är intresserade av att anklaga könet man. Här kan man tänka sig att skribenten syftar på tidigare nämnda “feminister”. Den andra typen av män tolkar jag som män som antingen inte bryr sig eller vill hämnas. Här gestaltas delvis en man som Connell (1995) beskriver som den

delaktiga mannen, som bara väljer att existera inom debattens väggar. Här gestaltas också en reducerad maskulinitet där männens deltagande i och svar på debatten kan beskrivas som defensiv.

Den ena gruppen är de män som ser sin chans att köpa sig fria från skuld genom att blint attackera sig själva och alla andra som fötts med en penis. Dom gör det till ljudet av applåder och jubel från de kvinnor som endast är intresserade av att anklaga könet man, befriade från helhetsperspektiv och eftertanke. Den andra gruppen av män som ger sig in i debatten är dem som helt enkelt inte bryr sig om själva frågan. De har egna affekter och frustrerade känslor att ge utlopp för (Lundström, 2017).

Att män är en del av #metoo-rörelsen är för vissa uppenbart, oavsett vilket sätt männen väljer att gå in i debatten på. Debatten berör ju båda könen. I artikel 5 skiftar den kvinnliga skribenten fokus från könsbaserade maktstrukturer, kvinnors solidaritet och uppmaningar mot män. Enligt henne handlar #metoo-rörelsen om makt. Och makt kan enligt henne missbrukas av både män och kvinnor. Skribenten beskriver det "trollande" av internettroll som har skett i #metoo-debatten: mejl från falska konton och gamla vendettor som beskriver män och kvinnor som oense snarare än elaka män.

Den makten kan användas på begåvade sätt och leda till verklig utveckling och stora framsteg – men den makten kan, som annan makt, också missbrukas. Det förekommer exempel på "trollande" även i dessa sammanhang; mejl från falska konton dyker också in från personer som vill karaktärsfördöma oskyldiga, liksom gamla vendettor som inte handlar om elaka män utan individer som är oense. Vaksamhet och varsamhet behövs (Lifvendahl, 2017).

Vidare uttrycker artikel 5 att människor som inte förstår att debatten handlar om *både* män och kvinnor, inte förstår vad makt faktiskt innebär. Att män använder hashtaggen #wetoo där de berättar om sina erfarenheter om kvinnors maktöverskridanden borde enligt författaren mottas i debatten utan ifrågasättanden Detta tolkar jag som ett välkomnande (för männen) in i debatten. Debatten berör ju enligt skribenten både män och kvinnor.

Att det löjligaste du kan tänka dig vore stora mediala upprop kring hashtaggen #wetoo, där män berättar om sina erfarenheter av kvinnors maktöverskridanden? Då har du inte förstått vad makt handlar om (Lifvendahl, 2017).

6.2.2 Kvinnan i fokus

I fyra artiklar (8, 3, 6, 1) ligger *kvinnan i fokus*. Skribenterna både skriver utifrån kvinnans perspektiv och talar om #metoo-debatten som en slags kvinnokamp. Alla artiklar inom denna underkategori är skrivna av kvinnor. Inom denna underkategori framkommer ett antal olika angreppssätt som är kopplat till artiklarnas fokus på kvinnan: skribenter som skildrar en solidaritet bland kvinnor, skribenter som ifrågasätter mäns handlingar eller #metoo-rörelsen i sin helhet. I artikel 8 uttrycker den kvinnliga skribenten att kvinnor som går samman i en debatt som denna skapar sig ett "tolkningsföreträdare" Genom skribentens ordval utesluter hon männen från debatten och omvandlar #metoo-rörelsen till en fråga där kvinnor får en chans att

höja sin röst. Då får kvinnor förtur i debattens så kallade "kontrakt". På så sätt skapar sig kvinnor ett politiskt "vi" där de träder fram som aktörer genom sina upprop, skriver skribenten. Hon beskriver mellan raderna att det är tillsammans som kvinnor kan göra en förändring.

För det första, genom att agera kollektivt skaffar sig kvinnor tolkningsföreträde, gör sig till ett politiskt "vi". Kvinnorna i uppropen gör något på eget bevåg, skapar handlingsutrymme för sig själva och andra kvinnor. De vittnar om att de har varit/är offer, men träder fram som aktörer (Eduards, 2017).

Skribenten av artikel 8 har ett fokus på ett "sexistiskt könskontrakt" som har utvecklats i takt med #metoo-rörelsen utveckling. Enligt skribenten ber inte kvinnor om att få ta del av mäns privilegier, i stället säger de nej till en ordning som utnyttjar kvinnors underordning. Hon använder sig av Statsvetaren Carole Patemans ord som ett argument: kvinnor ska vara tillgängliga för män. Jag tolkar detta som att skribenten kritiserar både den rådande könsordningen och det rådande könskontraktet som i artikeln beskrivs som obalanserat.

Statsvetaren Carole Pateman skulle säga att Metoo styrker den tes hon drev i sin bok *The sexual contract*, att under det samhällskontrakt som sluts mellan förment jämlika individer ligger könskontraktet, enligt vilket kvinnor ska vara tillgängliga för män (Eduards, 2017).

Fortsättningsvis förklarar skribenten av artikel 8 att demokrati inte kan förespråka symmetri, alltså lika för män och kvinnor. Enligt henne kan den heller inte handskas med mäns våld mot kvinnor på den strukturella nivån, vilket enligt henne är uppenbart. Just därför kan #metoo-debatten inte utmana en obalans mellan könen. Hon drar slutsatsen att det bara är att vänta och se, nu finns kön, våld och makt med i dagordningen. Detta går att tolka som en optimistisk syn där skribenten tror att de könsbaserade maktstrukturerna äntligen kommer att gå att diskutera mer ingående.

Kampanjerna rör verkligen vid detta könskontrakt, ett kontrakt som knappast utmanas av den liberala demokratin eller av en jämställdhetspolitik som syftar till könsbalans (Eduards, 2017).

I artikel 3 ifrågasätter den kvinnliga skribenten chefer inom film- och teaterbranschen som tillåter övergrepp av chefer, överordnade och arbetskamrater. Hon uttrycker hur hennes "hjärta blöder" för kvinnor vars framtid påverkas negativt efter deras utsatthet för övergrepp av chefer, överordnade och arbetskamrater. Även om det inte framgår textuellt tolkar jag hennes beskrivning som att det är män som begår övergreppen.

Mitt hjärta blöder för de unga kvinnor som drömmer om att ta sig fram i spännande och utmanande yrken och jobb, och så blir de överfallna och utsatta för övergrepp av chefer, överordnade och arbetskamrater (Svensson, 2017).

Vidare uttrycker artikel 3 hur kvinnliga skådespelare är "briljanta", "professionella", "genialiska" och därav "guld värda". Skribenten förklarar att deras arbetsmiljö och hälsa sätts på spel när kvinnorna utsätts för övergrepp och riktar ett ogillande mot dem som utsätter kvinnor för sådana risker. Jag tolkar det som att ogillandet är riktat mot männen, de manliga

chefer och kollegorna. Därtill tolkas de tidigare nämnda positiva adjektiven riktat mot kvinnliga skådespelare som en motsats till männen utifrån deras handlingar.

Briljanta, professionella, genialiska kvinnliga skådespelare är ju guld värda. Jag vill se filmer, tv-serier och teater där de är med. Hur kan ni sätta deras arbetsmiljö och hälsa på spel genom att utsätta dem för den här typen av risker? (Svensson, 2017).

Vilken typ av arbetsmiljö man befinner sig i som kvinna tycks spela en stor roll. I artikel 6 skriver den kvinnliga skribenten hur kvinnor upplever en exkluderande jargong där män bara stöttar varandra, gör grejer ihop men bjuder aldrig in. "Kvinnor glöms ständigt bort", uttrycker skribenten. Hon förklarar vidare att det spelar en roll när chefer och kollegor betar sig på detta sätt.

Gänget har sin egen exkluderande jargong, stöttar varandra, gör grejer ihop utan att bjuda in. Kvinnorna glöms ständigt bort. Och jo, det spelar roll när det är chefer och kolleger som betar sig så (Magnusson, 2017).

Vidare uttrycker skribenten av artikel 6 att den ensamhet som kvinnor får uppleva på sin arbetsplats leder till att det är svårt att säga ifrån när man hamnar i en situation där en man går över gränsen. Skribenten förklarar att det är ännu svårare i de branscher där jobben är få och fasta anställningar är ovanliga. Detta leder till att man inte vågar säga ifrån när det väl gäller, berättar skribenten. Antingen har man bara subtiliteter att komma med eller får man höra att man har "missuppfattat" en situation.

Det är svårt att säga ifrån för den som är ensam och bara har subtiliteter att komma med, som får veta att hon "missuppfattat". Eller är missunnsam. Särskilt svårt för den som verkar i någon av de branscher där jobben är få och fastanställningar ovanliga (Magnusson, 2017).

I artikel 6 kallar skribenten denna jargong för könsmobbing. Enligt henne måste kvinnor börja våga att säga ifrån, även om det som offer kan kännas svårt. Särskilt svårt är det för offren, konstaterar skribenten. Hon berättar om ord och signaler som så länge har "nonchalerats" av vad jag tolkar som männens. Vidare beskriver hon att kvinnor ska läka tillsammans vilket jag tolkar som en kvinnlig solidaritet.

Denna könsmobbing måste vi alla lära oss att känna igen där den uppstår. Och framför allt måste vi alla lära oss att säga ifrån. Det kan kännas svårt, inte minst för offren. De vars ord och signaler nonchalerats så länge att deras nej nästan tynat bort. Vi får förena våra krafter med deras. Läka varandra (Magnusson, 2017).

I artikel 1 skildrar den kvinnliga skribenten också en solidaritet bland kvinnor. Hon berättar om hur upprörd hon blir när hon hör att en tjej får gå hem i mörkret själv och när killgänget har händerna under den fulla tjejens kläder. Skribenten vill finnas där som ett stöd. Hon vill stå utanför riksdagen med vad hon benämner som "sina systrar" tills man börjar lägga tillräckliga resurser på att utreda sexuella trakasserier. Med sina exempel på vardagliga

situationer beskriver skribenten en mörk verklighet som går att tolka som en verklighet för många tjejer.

Jag vill ta varenda tjej som går hem i mörkret i handen och följa henne så hon slipper vara rädd. Jag vill slå bort händerna som killgänget har under kläderna på en full tjej som ligger utslagen i ett rum på en fest. Jag vill stå utanför riksdagen med alla mina systrar tills makthavarna lägger tillräckliga resurser på att utreda sexualbrott snabbt och ordentligt. (Claeson, 2017).

Skribenten av artikel 1 återger ännu en gång den kvinnliga solidariteten, denna gång på ett mindre rationellt sätt. Hon menar att "vi" som i "vi kvinnor" ska börja anmäla, försvara oss, debattera, skrika, skriva, slåss och kriga för att ingenting längre ska mörkas. Skribenten uttrycker sitt budskap med frasen #hela branschen har hört talas om hans trakasserier" med betoning på "hans". Detta tolkar jag som att det är männen som står för sexuella trakasserier och det är därför kvinnor måste börja anmäla, försvara oss, debattera, skrika, skriva, slåss och kriga.

Vi tänker inte vara tysta. Vi tänker inte ta den här skiten längre. Vi ska anmäla, vi ska försvara oss, vi ska debattera, skrika, skriva, slåss och kriga. Ingenting ska mörkas och det här är inte offrets ansvar. Aldrig vill jag höra någon säga igen att "alla har vetat om det här" och "hela branschen har hört talas om hans trakasserier" (Claeson, 2017).

6.2.3 En ensidig debatt

I den sista underkategorin inom detta tema befinner sig tre artiklar (10, 8, 9) som skildrar #metoo-rörelsen som *en ensidig debatt* där det inte finns en självklarhet att både män och kvinnor får komma till tals. I stället för att män och kvinnor tillsammans kan arbeta för jämställdhet och omdefiniera könsmaktsordningen, delas könen upp och sätts emot varandra. I artikel 10 diskuterar den kvinnliga skribenten, som i grund och botten är professor i historia, kring män och kvinnors sexualitet. Hon utgår från 1880-talets sedlighetsdebatt i Sverige där gränserna för den manliga sexuella utlevelsen diskuterades. Hon landar i det faktum att även kvinnor kan ägna sig åt sexuella trakasserier. Det visar sig ofta genom ett sätt att nå förmåner eller helt enkelt hämnas. Detta tolkar jag som ett sätt att visa på en ensidighet i debatten där bara kvinnors utsatthet uppmärksammas. Skribenten är däremot medveten om att männen står för majoriteten av övergreppen men att frågan är mer komplex än så.

Visst, det är män som begår våldtäkter. Men här handlar det ju om sexuella övergrepp i mycket bredare mening. Att också kvinnor kan vara förövare glöms, om man bortser från något enstaka fall under hösten, helt bort i sammanhanget (Werner, 2017).

Skribenten av artikel 10 menar att det borde finnas en "manlig #metoo" där män får möjligheten att öppna upp vad gäller kvinnors förnedring gentemot männen. Återigen uppmärksammar hon det faktum att #metoo-debatten har frambringat en ensidighet som enligt henne inte alls stämmer överens med det svenska samhällets jämställdhetsideal.

Kanske är det dags med en manlig metoo, där män berättar om sina erfarenheter av förnedring och sexuella trakasserier? Den ensidighet som präglar metoo-debatten rimmar faktiskt illa med det svenska samhällets jämställdhetsideal! (Werner, 2017).

En annan kvinnlig skribent (artikel 8) menar att det visst finns en skillnad i män och kvinnors sexualitet vilket skribenten förklarar genom att dela upp de två könen: det är *män* som utsätter kvinnor för sexuella trakasserier och våld som *män* tillåter. Min tolkning är att skribenten gestaltar ensidighet på det sätt att det bara är män som står för de sexualbrott som sker. Det går också att tolka en ensidighet genom att belysa det faktum att det bara verkar vara kvinnor som sätter ner foten kring sexuella trakasserier. Detta framgår när skribenten säger att män “låter detta ske”.

För det andra betyder kvinnornas kollektiva, separatistiska upprop att den andra parten i könsrelationen blir benämnd: män som utsätter kvinnor för sexuella trakasserier och våld samt män som låter detta ske (Eduards, 2017).

En manlig skribent (artikel 9) menar i stället att det kvinnor som bidrar till att skapa en ensidighet i #metoo-debatten. Här uppmanar skribenten “feminister” som är ärligt intresserade av en förändring av de rådande könsbaserade maktstrukturerna att säga ifrån när så kallade “medsystrar” trycker ner män som är intresserade av att vara med i debatten. Annars skapas tystnad, vilket skribenten menar att man skapar själv när man inte tillåter män in i debatten. Även om det inte framgår, tolkar jag det som att det är kvinnor, eller feminister som skribenten benämner dem som i artikeln, som skapar denna tystnad.

Det är dags för att de feminister som är ärligt intresserade av att den här rörelsen ska ge en permanent förändring att säga ifrån när “medsystrar” försöker trycka ner de intresserade män som börjar engagera sig i diskussionen. Annars får man det man själv skapar. Tystnad, helt enkelt. Inget engagemang (Lundström, 2017).

Upphovet till en ensidighet i #metoo-debatten är enligt skribenten av artikel 9 att man inte låter intresserade män att delta och i stället låter polariserade minoriteter få all uppmärksamhet. Vilket “polariserad minoritet” det är som skribenten hänvisar till framgår inte. Däremot går det att tolka det som att skribenten menar feministerna. Frasen “de skrikande och polariserade minoriteterna” och orden “hat” stärker detta resonemang då feminister ofta beskrivs som radikala i sina åsikter.

Vi kan inte längre låta de skrikande och polariserade minoriteterna få all uppmärksamhet. Risken är att de i sin känslomässiga blindhet skapar ännu mer splittring mellan könen, ännu mer hat, i rak motsats till vad en del av dem säger sig vilja åstadkomma (Lundström, 2017).

6.2.4 En debatt för feminister och medsystrar

Den reducerade maskuliniteten stödjer också teorin om att både män och kvinnor bidrar till att bevara rådande könsmonster och på så sätt upprätthålla genussystemets könsbaserade

maktstrukturer. I Yvonne Hirdmans genussystem tilldelas män och kvinnor olika könsroller som har utformats efter föreställningar, värderingar och normer (2001:51). Både män och kvinnor är med i skapandet av detta system vilket leder till att det skapas osynliga regler i hur de två könen ska agera socialt och hur de ska vara mot varandra. Detta benämner Hirdman som ett genuskontrakt (2001:84–85). Med Hirdmans grundprinciper inom hennes genussystem i åtanke kan man se att maktrelationer mellan män och kvinnor utmanas. I #metoo-debatten är det kvinnan som sätter sin fot före mannens vilket leder till att bryta det som Hirdman kallar för ett genuskontrakt. Kontraktet består nämligen av regler. Det finns alltid en möjlighet till att dessa regler bryts. Hirdmans genussystem går i linje med Connells teori om den hegemoniska maskuliniteten genom att båda bygger på en hierarki mellan dominanta män och underordnade kvinnor (1995:101).

Den reducerade maskuliniteten förhåller sig annorlunda till könsbaserade maktstrukturer då denna typ av maskulinitet har möjligheten till att reproducera *och* omstrukturera den rådande diskursordningen. Fairclough förklarar att en eller flera diskurser inte bara formar eller omformar sociala strukturer. Diskurser kan även spegla sociala strukturer och blir på detta sätt både konstituerande och konstituerad (2000:67–68). Den reducerade maskuliniteten motsäger idén om könsbaserad hierarki genom att bryta kontraktets regler och tillåta kvinnor att ta plats. Denna typ av maskulinitet speglar också en man som reduceras till manliga stereotyper vilket reproducerar en manlighetsnorm som egentligen inte är representativ i det stora hela. Här är det viktigt att peka på vikten av skribenternas värderingar, erfarenheter och åsikter samt det faktum att majoriteten av artiklarna är skrivna av kvinnor. Genom detta kan man uttala sig kring en reproduktion eller omstrukturering som sker av kvinnor.

6.3 Reformerad maskulinitet

Under detta tema redovisas en *reformerad maskulinitet*. Ordet reform kan definieras som en förändring och/eller en förbättring och skildrar en maskulinitet där män inte längre rättfärdigar sitt beteende utan väljer att stå till svars för sina egna eller andra mäns handlingar. Det kan också handla om att se #metoo-rörelsen från ett större perspektiv där rörelsen ses som något strukturellt. I sju artiklar (1, 2, 4, 5, 7, 8, 9) beskrivs en reformerad maskulinitet som öppen för förändring och/eller förbättring i samband med #metoo-rörelsen. Inom detta tema följer tre underkategorier: (1) *ett strukturellt problem*, (2) *manligt ansvar*, och (3) *en ömsesidig debatt*.

6.3.1 Ett strukturellt problem

Fyra artiklar (7, 4, 8, 2, 6) anser att #metoo sällan grundar sig i något annat än *ett strukturellt problem* där ett stort fokus ligger på maktstrukturer mellan kön. Artiklarna som ingår inom denna underkategori lyfter ögonen och ser #metoo-rörelsen som mer än hashtaggar, upprop och enskilda kvinnors berättelser. Ord som är förekommande är “struktur”, “maktstrukturer” och “samhällsfråga”. I artikel 7 skriver den manliga skribenten om hur #metoo-rörelsen har tvingat fram en förståelse i hur samhällsstrukturer ser ut. Enligt skribenten lever patriarkatet

kvar men tack vare #metoo-debatten kan man nu börja se det nät av under- och överordning, av maktrelationer och könshierarkier faktiskt ser ut. Han använder sig av ordet "jordskred" vilket skildrar något som verkligen har skakats om. Jag tolkar det som en omskakning av patriarkala strukturer.

Patriarkatet finns kvar, men de senaste veckornas jordskred har i alla händelser tvingat oss förstå hur dess nät av under- och överordning, av maktrelationer och könshierarkier ser ut (Swedin, 2017).

Genom det så kallade jordskredet, blir #metoo-rörelsen något större än enstaka fall. Skribenten av artikel 4 menar att det inte längre handlar om den hårda och stundtals hämndlystna ton som debatten fått. Här tolkar jag det som att skribenten lyfter ögonen och beskriver #metoo-rörelsen som en strukturell fråga snarare än den häxjakt som #metoo tidigare har definierats som (Askanius & Møller Hartley, 2019).

Greppet har lyft metoo-upproret till en ny nivå. Bortom jakten på enstaka enskilda förövare som kölhalas. Bortom det hårda och stundtals hämndlystna tonfallet i debatten (Besara, 2017).

Andra skribenter menar att #metoo-debatten för in det grundläggande problemet i strålkastarljuset: den samhälleliga könsordningen. Artikel 8 lägger ett fokus på den obändiga manliga sexualiteten som nu visas upp och kan börja diskuteras inom debattens ramar. Skribenten diskuterar alltså det strukturella problemet med en utgångspunkt i att den manliga problematiken där mansrollen och maskulinitet.

Nu riktas strålkastarljuset mot den grundläggande samhälleliga könsordningen – i all sin nakenhet, avklädd allt lull-lull om obändig manlig sexualitet, manligt beskydd och försvar som skämt eller "inget illa ment" (Eduards, 2017).

I artikel 2 uttrycker den manliga skribenten att man inte bör göra diskussionen för invecklad då #metoo-rörelsen faktiskt pekar på ett strukturellt problem. Skribenten beskriver också det strukturella problemet utifrån män och mäns handlingar. Genom att inte uppmärksamma ett felaktigt beteende, accepteras en ordning där kvinnor värderas lägre än män och förminskas till sitt kön, berättar skribenten. Vidare förklarar skribenten att vem som helst kan bete sig fel, det är ingen tävling. Jag tolkar det som att genom stå upp föra sina misstag bidrar man till att skapa en medvetenhet om de könsbaserade maktstrukturerna.

Det handlar inte heller om att strö smolk i avancemangsbägaren, utan att peka ut något strukturellt (Karlsten, 2017).

Skribenten av artikel 6 lyfter till skillnad från de andra artiklarna ett problem som berör en luddig lagstiftning. Enligt henne är det den som gör att diskriminering, kränkande särbehandling, utfrysning och trakasserier är svåra att bevisa. Här tolkar jag det som att skribenten lyfter detta problem för att det är sammankopplat till sexuella trakasserier på arbetsplatser och att de sällan tas på allvar.

Lagstiftningen är luddig, och diskriminering, kränkande särbehandling, utfrysning och trakasserier ofta svårbevisat (Magnusson, 2017).

6.3.2 Manligt ansvar

Ett så kallat *manligt ansvar* förekommer i fem artiklar (2, 1, 7, 4, 5). Här befinner sig de artiklar där antingen manliga skribenter tar ett ansvar i sin artikel eller där kvinnliga skribenter menar att män *måste* ta sitt ansvar. I artikel 2 lyfter den manliga skribenten hur ordet för det kvinnliga könsorganet används som en förolämpning bland manliga fotbollsspelare. Detta kopplar skribenten samman med manliga värderingar, som enligt skribenten inte behöver betyda något mer än just en värdering. Skribenten förklarar vidare att det inte är användningen av (kvinnliga) könsord som gör en man till en våldtäktsman. Vad skribenten egentligen menar här är svårt att tolka. Han skulle kunna mena precis det han skriver. Han kan också peka på ett problem som snarare berör fördomar mot män som är sammankopplade med deras användning av könsord.

Männen som använder ordet behöver inte generellt ha dåliga värderingar, tvärtom i många fall. Och att kalla någon könsord gör inte någon till en våldtäktsman (Karlsten, 2017).

När den manliga skribenten i artikel 2 förklarar att det stora problemet ligger i hur omgivningen tar emot männen som använder dessa könsord, faller bitarna på plats. Enligt skribenten handlar det om hur man rycker på axlarna åt dessa manliga värderingar. Det är då man tillåter ett problem att fortgå, där man godtar en ordning där kvinna blir något sämre än att vara en man. På detta sätt menar skribenten att vi skapar fördomar om varandra, män och kvinnor. Jag tolkar detta som ett sätt för skribenten att ta sitt ansvar som man. Skribenten lyfter och en bransch som domineras av män vilket blir ett tydligt exempel när man resonerar kring dagens könsbaserade maktstrukturer.

[...] Men när vi låter det passera, rycker på axlarna åt det, godtar vi en ordning där kvinna blir något sämre än att vara man. En förolämpning (Karlsten, 2017).

Att välja att som man inte “rycka på axlarna” när andra män använder det kvinnliga könsorganet som en förolämpning är bara en början i det manliga ansvaret. Det handlar också om att lyssna i stället för att börja prata om sig själv och skylla problemet på någon annan. I artikel 1 pekar den kvinnliga skribenten på detta manliga ansvar. Enligt henne handlar det inte bara om hur män tar ansvar i #metoo-debatten, utan även i samtal med kvinnor som väljer att öppna upp och prata om sina erfarenheter av sexuella trakasserier. Fortsättningsvis förklarar skribenten att en man i ett sådant samtal inte kan säga “att du minsann inte är sådan”. Jag tolkar detta som att den kvinnliga skribenten lyfter den respons som många kvinnor får när feminism, sexuella trakasserier eller män i förhållande till kvinnor börjar diskuteras. Genom att som enskild man vara oskyldig har ingen betydelse om resterande män är skyldiga.

Skribenten fastställer att det manliga ansvaret är nödvändigt för att män ska börja lyssna och förstå att problematiken inte enbart berör dem som individer.

Nästa gång en kvinna skriver om vad män har gjort mot henne så kan du inte börja prata om dig själv och att säga att du minsann inte är sådan (Claeson, 2017).

Vidare beskriver den kvinnliga skribenten (artikel 1) att man ofta använder frasen “inte alla män”, som hänvisar till exakt det: att det inte är alla män som utsätter kvinnor för övergrepp. Skribenten menar att man som man bör sluta hänvisa till de tre orden och sluta att skylla ifrån sig ansvaret. Hon skriver hur män måste börja skärpa sig och att det inte finns tid till att fastna i en diskussion om vem eller hur många män som debatten faktiskt berör. Jag tolkar det som att skribenten vill få läsaren att förstå att problemet är större än enskilda mäns handlingar. Det handlar om hur män måste se det som ett manligt, kollektivt ansvar där sexuella trakasserier mot kvinnor måste få ett slut.

Om du tänker ”vänta nu här, jag är inte som den här hemska mannen hon beskriver” så vill jag att du, istället för att skriva inte alla män, skärper till dig. KVINNOR DÖR! Vi har uppenbarligen inte tid med det där så hjälp till istället (Claeson, 2017).

Den manliga skribenten i artikel 7 beskriver ett “manligt ointresse” som han kopplar till män som saknar en respekt mot andra människors gränser. Skribentens tankar går i linje med artikel 2 och frasen “att rycka på axlarna”. Det manliga ointresset sker nämligen i omgivningens tystnad där det normaliseras, enligt artikel 7. Här tolkas skribentens ord som ett sätt att ta sitt manliga ansvar, att som man förstå att en stor del av debatten (och den stora frågan) handlar om mäns respekt för andra människor. Det går att tolka att denna respekt berör kvinnor snarare än människor då han fortsättningsvis beskriver en ordning där kvinnor och deras kroppar ska bedömas, konsumeras och underordnas.

Vissa handlingar måste utredas och lagföras. Men det är också berättelser om något annat. Om ett manligt ointresse för andra människors gränser (Swedin, 2017).

Den kvinnliga skribenten i artikel 4 berättar att det faktiskt finns män som försöker att intressera sig och engagera sig i #metoo-debatten. Dessa män bemöts oftast med motstånd från kvinnor, uttrycker skribenten. Dessa kommer i en form av hånfulla kommentarer. Skribenten beskriver inte de hånfulla kommentarerna mer än så. Hon menar däremot att hela debatten är en soppa. Det går att tolka hennes ord som att det kanske inte är självklart vilken roll männen har i debatten, och att vissa män faktiskt försöker ta sitt manliga ansvar trots allt.

[...] Bortom hånfulla kommentarer från kvinnor till män som ändå trevande kliver fram och försöker ta ansvar i den här soppan (Besara, 2017).

I en “soppa” som #metoo-debatten kan ansvaret tänkas ligga på både män och kvinnor. Detta beskriver den kvinnliga skribenten i artikel 5. Här beskriver skribenten en man som vittnar

om sexuella närmanden från kvinnor. Kvinnor som passerar gränsen när den där lilla flirten omvandlas till handgripliga och fysiska närmanden. Här tolkas skribentens ord som ett ansvar som berör både män och kvinnor. Ett manligt ansvar kan tänkas betyda både män som står till svars för sina och andra mäns handlingar. Det kan också betyda att män står till svars för kvinnors handlingar.

En man vittnar om hur han i arbetsledande positioner i sin karriär återkommande fått freda sig mot sexuella närmanden från kvinnor. I det jämställda Sverige tar sig kvinnor mycket större friheter än i de andra länder han har verkat i; här har han upplevt att de kvinnor han har mött oftare passerar gränsen för när flirten övergår till något annat; handgripliga och fysiska närmanden som han inte velat respondera på (Lifvendahl, 2017).

6.3.3 En ömsesidig debatt

I tre artiklar (4, 9, 5) formuleras en idé om *en ömsesidig debatt* där män och kvinnor tillsammans kan uppnå en jämställdhet och/eller bidra med en förändring i samhället. Ord som används är och "jämställdhet", "kön" och "könsordning" och är nära besläktad med underkategorin, Ett strukturellt problem. Här beskrivs #metoo-rörelsen som en fråga som berör både män och kvinnor men har ett fokus på jämställdhet, en fråga om kön och den rådande könsmaktsordningen. I artikel 4 uttrycker den kvinnliga skribenten att män och kvinnor måste ta sig an jämställdhetskampen tillsammans. Enligt henne har jämställdhetskampen länge "skitit" i männen som i själva verket spelar en stor roll i hur den rådande könsmaktsordningen ser ut. Skribenten vill att män försöker att omformulera sin traditionella roll, det vill säga dekonstruerar de normer, stereotyper och förväntningar som finns på dem. Denna formulering tolkar jag som ett sätt att peka på en ny man: den reformerade maskuliniteten.

En sak är säker. Jämställdhetskampen har länge skitit i männen och vice versa och det vi ser är effekterna av det. Utan att män är med och ser sitt ansvar för maktfördelning och självklara rättigheter, utan att män tar sitt ansvar för att kvinnor ska få jämlika villkor och utan att män försöker omformulera sin traditionella roll, så kommer vi inte att uppnå jämställdhet (Besara, 2017).

Vidare beskriver artikel 4 att både män och kvinnor ska känna sig välkomna och inkluderade i att delta, oavsett hur insatt man är i frågan. Skribenten lyfter också vikten av att kvinnor har en roll att spela här. Bland annat att låta männen delta. Detta går att tolka som att män och kvinnor deltar i debatten och är öppna för att lyssna på varandra. I denna stund handlar det kanske inte om vem som har mest kunskap inom frågan, utan vad man faktiskt känner.

För att det ska hända det behöver alla vara välkomna och inkluderade i ett aktivt jämställdhetsarbete, även de som visar intressen men inte har den fulla analysen eller begreppsapparaten eller har jobbat med frågorna tidigare. Här har också vi kvinnor en roll att spela (Besara, 2017).

Det handlar också om att börja lyssna på varandra. Det är då en förändring kan ske. Detta beskriver den manliga skribenten i artikel 9. Han menar att kvinnor, som han i artikeln kallar

för “feminister”, måste våga stå upp när andra kvinnor, “medsyster”, inte tillåter intresserade män att delta i debatten. Han menar att debatten då skulle i så fall skulle dö ut.

Det är bara tillsammans, män och kvinnor, som vi kan få bestående förändring i samhället och livet. Om inte alla arbetar tillsammans i lyssnande och respekt så kommer MeToo-rörelsen och dess effekter att dö ut. Snabbt (Lundström, 2017).

I artikel 5 belyser den kvinnliga skribenten det gemensamma jämställdhetsarbetet genom att beskriva #metoo som en debatt där makt har en inverkan. Enligt skribenten är både män och kvinnor skyldiga till detta, exempelvis i hur män kan tävla om kvinnor och vice versa. Den som har makten kan påverka debatten, skriver skribenten.

Män kan tävla om kvinnor, men kvinnor kan också tävla om män. Jag har sett båda fenomenen förekomma, och det kan vara rätt avancerade maktspel. I det spelet används många medel; och den som har makten att öppna dörrar och trappor uppåt kan förstås frestas att använda det som köpsläende (Lifvendahl, 2017).

Att ha makt betyder också att man kan missbruka den. Och makt kan både män och kvinnor ha, enligt artikel 5. Enligt henne är det fel att tänka att #metoo-debatten och maktmisbruk endast är en fråga om män och hur män missbrukar makt. Även om skribenten inte uttrycker kvinnans roll i det hela, går det att tolka hennes tankar som att kvinnor också kan ha en negativ inverkan på debatten.

Det enda man kan vara säker på är att makt med begränsad insyn eller obefintlig kontroll, med stor sannolikhet kommer att generera maktmisbruk. Sammanhanget spelar mindre roll; den gör sig dum som tror att detta är en fråga om män (Lifvendahl, 2017).

Många skribenter anser att #metoo-debatten öppnar dörrarna för en ömsesidig debatt där både män och kvinnor bär ett ansvar. Skribenten i artikel 5 fastställer att även kvinnliga chefer låter grova företeelser mellan medarbetarna fortgå. Enligt henne handlar det inte om en manlig eller kvinnlig chef och vilket ledarskap som är bäst. Skribenten beskriver att könet är sekundärt, trots det faktum att många som befinner sig i en ledande position är män. På detta sätt utövas sexuell makt och blir statistiskt sett företrädesvis mot kvinnor, enligt skribenten.

Vad #metoo har blottat är ju också flera kvinnliga chefer som har valt att låta grova förseelser mellan medarbetarna fortgå, så kön utgör i sig ingen garanti för bättre ledarskap. Samhället blir bättre om vi har fler *bra* chefer, är min inställning. Könet är sekundärt (Lifvendahl, 2017).

6.3.4 Som ett jordskred

Den reformerade maskuliniteten är egentligen inte mer förekommande i artiklarna än de andra två maskuliniteterna. Ändå är det just denna maskulinitet som visar på en stor förändringspotential och i sin tur utmanar den sociala praktiken. Här vill jag hänvisa till både Hirdmans genussystem och Connells maskulinitetsteori. Hirdmans genussystem bygger på två principer: 1) ett isärhållande av manligt och kvinnligt, och 2) en hierarki där det manliga är

överordnat det kvinnliga (2016:17). I forandet av den reformerade maskuliniteten visar både manliga och kvinnliga skribenter hur #metoo-debatten fick underliggande problem att komma upp till ytan, exempelvis den patriarkala strukturens påverkan på relationen mellan män och kvinnor och en den rättsliga debatten gällande sexuella trakasserier. I stället för ett isärhållande mellan män och kvinnor sker motsatsen, i takt med att män börjar förstå vilken roll de har i de könsbaserade maktstrukturerna. Vidare börjar den hierarki som finns mellan könen att uppmärksammas. Detta tyder på en medvetenhet som vi inte har sett innan, där män också börjar ta sitt ansvar. Den reformerade maskuliniteten stärker Connells maskulinitetsteori och hennes tankar om multipla maskuliniteter. Den reformerade maskuliniteten en del av ett system som liknar det som Connell beskriver (1995:100–104).

Fairclough menar att den sociala praktiken i vissa fall kan ifrågasätta den rådande diskursordningen (2000:75–76). Denna typ av maskulinitet visar ett högt anspråk till ett sådant ifrågasättande. Connell menar att män legitimerar genusordningen, det vill säga mäns underordning av kvinnor, när de positionerar sig i relation till det *manliga idealet* som har en kulturell koppling (Connell & Messerschmidt, 2005). Genom att problematisera detta ideal, ifrågasätter man även den sociala verkligheten. Den reformerade maskuliniteten bidrar till att problematisera andra typer av (destruktiva) maskuliniteter vilket också bidrar till att omstrukturera diskurser kring män, manlighet och maskulinitet. Genom detta förhåller sig den reformerade maskuliniteten till könsbaserade maktstrukturer, som han även vågar att utmana. Här går det också att hänvisa till Connells beskrivning av den delaktiga maskuliniteten. Denna typ av maskulinitet gestaltar en man som drar fördel av den hegemoniska maskuliniteten och på så sätt drar nytta av den patriarkaliska strukturen (1995:103–104) och på så sätt upprätthåller könsbaserade maktstrukturer. Detta innefattar män som inte själva står till svars för sina handlingar men drar nytta av de män som faktiskt tar sitt ansvar i samband med #metoo-debatten. Det är däremot inte förrän dessa män själva opponerar sig som den rådande diskursordningen kan ifrågasättas.

7. Slutdiskussion

Denna uppsats har haft som syfte att kvalitativt undersöka hur man i opinionsmaterial reflekterar över hur mansrollen och maskuliniteter konstrueras och representeras i samband med #metoo-rörelsen. Med hjälp av en kritisk diskursanalys har jag genom konkreta fall av språkbruk undersökt huruvida den sociala praktiken antingen reproducerar eller ifrågasätter den rådande diskursordningen. Min granskning har blivit genomförd i en analys i två delar. Först i en textanalys där artiklarnas lingvistiska uppbyggnad analyseras samt formella drag hos texten, exempelvis vokabulär, grammatik och sammanhang. Här besvaras uppsatsens första frågeställning "*Vilka olika typer av maskuliniteter kommer till uttryck i artiklarna?*" genom ett identifierande av tre olika teman. Dessa tre teman skedde under läsningens gång och är inspirerade av författarna Connell (1995) och Nilsson och Lundgrens (2021) sätt att skapa olika typer av maskuliniteter. I min studie kunde jag identifiera tre olika typer av maskuliniteter som har fått en benämning som fungerar som en beskrivning på vad varje enskild maskulinitet betecknar: reproducerad maskulinitet, reducerad maskulinitet och reformerad maskulinitet. I nästa steg av analysen satte jag artiklarnas tre teman, de olika maskuliniteterna, i relation till genusvetenskaplig teori och maskulinitetsteori. I studien valde jag att använda mig av Yvonne Hirdmans genussystem och Raewyn Connells teori om den hegemoniska maskuliniteten samt hennes andra typer av maskuliniteter som en förklaring på den bredare sociala praktiken. Här besvaras uppsatsens andra frågeställning, "*Hur förhåller sig dessa maskuliniteter till könsbaserade maktstrukturer?*". Denna analys visar även hur de tre olika maskuliniteterna reproducerar eller ifrågasätter den sociala praktiken utifrån textens gestaltning av de tre maskuliniteterna. Detta visar slutligen på hur de tre olika maskuliniteterna förhåller sig till maktstrukturer mellan män och kvinnor.

7.1 Slutsatser

I detta avsnitt redogör jag för studiens slutsatser vilket kopplas till de olika typerna av maskuliniteter och sedan till den sociala verkligheten. När man talar om den *reproducerade maskuliniteten* återfinns föreställningar om en manlighet som återskapas i en föränderlig process. Studiens resultat visar att detta generellt stämmer. Faircloughs tredimensionella modell bygger på att man i textanalysen reder ut om texten är med och konstituerar den sociala praktiken, det vill säga den sociala världen, sociala identiteter och sociala relationer (2000:67). Många artiklar utgår från en hänsynslös manlighet som präglas av våld, aggression och sexualitet. Flertalet av artiklarna som ingår i analysen är skrivna av kvinnor och det är svårt att inte tänka att många av dessa kvinnliga skribenter skriver utifrån sina egna känslor gällande mäns våld mot kvinnor och sexuella trakasserier som ett samhällsligt problem. Detta skulle innebära att även skribenterna är med och reproducerar en bild av en typisk man som i debatten får en negativ klang. Frågorna som togs upp i #metoo-debatten är inga nya frågor, utan frågor som har legat under ytan under en lång tid.

Den *reducerade maskuliniteten* framhävs i artiklar där männen inte får någon plats i vare sig i artiklarna eller i #metoo-debatten i sin helhet, det är helt enkelt inte en debatt för männen enligt studiens resultat. Vad studiens resultat däremot visar är att denna typ av maskulinitet bidrar till att både reproducera och omstrukturera den rådande diskursordningen. Detta kan i sin tur ha en betydelse för den bredare sociala praktiken där även könsbaserade maktstrukturer börjar uppmärksammas ytterligare. Den reducerade maskuliniteten visar också att inte alla män och maskuliniteter kommer till tals i #metoo-debatten. Som Connell beskriver, är den hegemoniska maskuliniteten inte en låst karaktärstyp, olika maskuliniteter kan också flyta samman (1995:100). Kanske finns ännu fler maskuliniteter som blir reducerade. Här kan det vara av betydelse att föra en diskussion kring olika genusvariationer där även mannens etnicitet, klass och sexuella läggning. Detta kan ha en inverkan på huruvida den sociala praktiken reproducerar eller ifrågasätter den rådande diskursordningen.

Studien visar att dessa nya maskuliniteter utmanar den sociala praktiken. Den största förändringspotentialen ligger hos den *reformerade maskuliniteten*. Mannen som skribenterna beskriver är inte längre uppbyggd på stereotyper, normer och förväntningar om hur en man *bör* vara utan beskriver något som andra forskare beskriver: en *ny* typ av man (se Nilsson & Lundgren, 2021). Denna typ av maskulinitet omstrukturerar den rådande diskursordningen genom att skilja sig från andra män och problematisera det manliga idealet. Våld och aggression är inte längre den normativa standarden. Vad som nu anses vara normalt är en man som bemöter debatten med nya insikter, ett motiv om ett respektfullt samtal med bland annat kvinnor och inte längre rättfärdigar sina eller andra mäns handlingar.

Studiens slutsatser visar också på hur de tre olika typerna av maskuliniteter hör samman och även flyter samman. Denna idé stärks av Connells tankar om hur (hegemonisk) maskulinitet inte är en låst karaktärstyp (1995:100.) utan flyter samman med andra typer av maskuliniteter. Medan den reproducerade maskuliniteten beskriver en föränderlig process, beskriver den reducerade maskuliniteten och den reformerade maskuliniteten vilka olika typer av män som återskapas och vilka män som vågar utmana könsbaserade maktstrukturer.

7.2 En manlighet i förändring

I mina reflektioner kring studiens resultat vill jag återkomma till Simone de Beauvoirs ord, ”man föds inte till kvinna, man blir det”. När man börjar fördjupa sig i mansrollen och hur olika maskuliniteter konstrueras och representeras märker man snart den föränderliga process som mansrollen och olika maskuliniteter i själva verket genomgår: en manlighet som konstrueras både socialt och kulturellt. Denna process tar oss tillbaka till den hegemoniska maskuliniteten, som stärker det faktum att en ny typ av manlighet alltid kommer att hävda sin dominans när den gamla manligheten inte längre återspeglar verkligheten. Frågan som man kan ställa sig är vad som händer när man börjar diskutera och försöka att förändra mansrollen. Tänk dig en man som är sårbar, trygg i sig själv och vill bryta skadliga manlighetsnormer samt förändra de rådande könsbaserade maktstrukturerna. Skulle det bli den nya normativa

mannen? Och vad får det för följder för vad som tidigare har varit den hegemoniska maskuliniteten? Att börja studera män i relation till ett fenomen som #metoo-rörelsen visar att många män faktiskt vill vara med i en förändring. Maskuliniteter reproduceras i relation till andra män vilket betyder att män vill kunna relatera till andra män. Den sociala verkligheten präglas av destruktiva manlighetsnormer vilket ökar en hierarkisering hos män och skapar allt större glapp mellan de olika maskuliniteterna. Maskulinitet kan nämligen vara antingen stark, skör eller någonting däremellan. Genom att tillåta männen att vara precis som dem vill vara, kan manligheten förändras. Man blir helt enkelt det man vill vara.

Studiens resultat visar på att det finns olika typer av maskuliniteter som både reproducerar och omstrukturerar den rådande diskursordningen gällande normer, stereotyper och förväntningar kring vad en man är och hur en man bör vara. Hur mansrollen och maskuliniteter konstrueras och representeras i samband med #metoo-rörelsen öppnar dörren för nya maskuliniteter som uppmärksammar ojämlika maktstrukturer mellan män och kvinnor. Maskuliniteter som inte längre måste präglas av våld och aggression utan är med och omdefinierar den notoriska frasen "Boys will be boys".

7.3 Reflektioner kring mitt arbete

I mina reflektioner kring studien och dess arbete är det av betydelse att lyfta faktorer som kan påverka studiens resultat. Den första faktorn är mitt val av metod. Jag anser fortfarande att mitt val av metod, den kritiska diskursanalysen, lämpar sig till en studie av denna karaktär då den tillåter mig som forskare att gräva djupt i mitt urval av material. En sådan metod kan också ge ett svar kring huruvida en text kan vara med och forma en social verklighet, vilket lämpar sig till denna studies syfte. Uppsatsen bygger på Faircloughs angreppssätt på den kritiska diskursanalysen. Hans tredimensionella modell består av tre dimensioner, texten, den diskursiva praktiken och den sociala praktiken. I min uppsats studeras bara den innersta och den yttersta dimensionen. Detta kan ha en påverkan på studiens resultat. Den mittersta dimensionen, den diskursiva praktiken, skapar *tillsammans* med texten den sociala praktiken och svarar på hur skribenten i opinionsmaterialet bygger vidare på existerande diskurser och genrer vilket gör att mottagaren av texten kan använda sig av existerande diskurser för att tolka texten. Om alla tre dimensioner hade studerats hade analysen kring textens relation till den sociala verkligheten kunnat vara än mer tillförlitlig. Jag hade också kunnat få ett svar på om det är skribenterna som bidrar till att reproducera en viss typ av maskulinitet, inte bara textens lingvistiska uppbyggnad.

Under arbetets gång märkte jag också att mina teoretiska utgångspunkter kan ge upphov till luckor i min uppsats. Teorin om den hegemoniska maskuliniteten är betydligt mycket bredare än den som ryms inom denna studies ramar och det är omöjligt att rymma exakt allt. I Connells presentation av hegemonibegreppet och hegemonisk maskulinitet redogör hon för samspelet mellan kön, ras och klass. Om den hegemoniska maskuliniteten skulle förändras, skulle detta samspel troligen också förändras. Frågan är bara om det är till det bättre eller till

det sämre. De tre maskuliniteter som framställs i denna uppsats redogör inte för en man som inte lever upp till den normativa standarden. I de 10 artiklarna diskuteras helt enkelt inte faktorer som etnicitet, klass och sexuell läggning. På agendan hamnar i stället den vita heterosexuella mannen, som egentligen inte alls ger en representativ bild av mannen. I stället visar detta på en marginalisering mellan maskuliniteter i dominanta och underordnade klasser eller etiska grupper, vilket hade kunnat studeras i en helt egen studie. Jag tycker det är relevant att visa min medvetenhet i mitt val att inte inkludera sådana tankar i min uppsats eftersom sådana tankar hade nyanserat bilden av mannen ytterligare.

I denna studie har jag redogjort för både statistiska och teoretiska generaliseringar. I min uppsats kan jag däremot bara uttala mig om teoretiska generaliseringar. Detta beror på att jag endast undersöker ett fåtal fall och har tidigare forskning och ett teoretiskt ramverk som stärker mitt resultat på ett antal olika sätt. Jag kan genom mitt urval av tidigare forskning redogöra för att #metoo-rörelsen och sexuella trakasserier många gånger beskrivs som en strukturell fråga snarare än enskilda berättelser från utsatta kvinnor. Jag kan också redogöra för hur #metoo-rörelsen präglas av olika kulturer och perspektiv vilket i vissa fall får människor att beskriva rörelsen som en häxjakt. Mitt urval av teori visar att det visst finns multipla maskuliniteter vilket stärker mitt resultat som landar i tre olika typer av maskuliniteter. Flera delar av teorin stödjer också det faktum att text kan bidra till att beskriva den sociala verkligheten vilket stöttar mina slutsatser kring att skribenterna i opinionsmaterialet både reproducerar och omstrukturerar den rådande diskursordningen. Studiens teoretiska generaliseringar blir ytterligare ett skäl till att forskningsfältet är mycket bredare än vad man kan tro och åskådliggör det faktum att forskning inom området måste fördjupas.

7.4 Vidare forskning

Denna studie behandlar ett ämne som är mycket omtalat, #metoo-rörelsen. Det finns däremot mycket lite forskning om relationen mellan debatten och mansrollen samt maskuliniteter. Detta öppnar upp för möjligheter till en vidare fördjupad forskning inom detta fält. Jag skulle finna det intressant att i fortsatta studier undersöka huruvida den manliga respektive den kvinnliga opinionen har någon inverkan på hur mansrollen och maskuliniteter konstrueras och representeras i samband med #metoo-rörelsen. Min studie visar nämligen att manliga och kvinnliga skribenter på vissa sätt är delaktiga i att upprätthålla en struktur av en manlig överordning och en polariserad bild av könsideal i sitt val av att producera sina artiklar på det sätt som dem har gjort det på. Det hade däremot behövts vidare fördjupad forskning för att kunna besvara detta antagande. Jag skulle även finna det intressant att undersöka om den kvinnliga opinionen då bidrar till att konstruera det rådande mansidealet vilket i sin tur har en inverkan på de olika typerna av maskuliniteter. Jag påminner om mitt yttrande från det inledande kapitlet i denna uppsats: Medan kvinnor lär sig att ta alltmer plats kommer risken att män tystas ner alltid finnas. Kanske är även kvinnor skyldiga till att upprätthålla destruktiva manlighetsnormer och maskuliniteter.

8. Referenser

- Askanius, T., & Hartley, J. (2019). Framing Gender Justice: A comparative analysis of the media coverage of #metoo in Denmark and Sweden. *Nordicom Review*, 40(2), 19–36. DOI: 10.2478/nor-2019-0022
- Bronstein, C. (2005). Representing the Third Wave: Mainstream Print Media Framing of a New Feminist Movement. *Journalism & Mass Communication Quarterly*, 82(4), 783–803. DOI: 10.1177/107769900508200403
- Bryson, L. (1987). Sport and the maintenance of masculine hegemony. *Women's Studies International Forum*, 10(1987), 349–360.
- Butler, J., Rosenberg, T., & Lindeqvist, K. (2005). *Könet brinner! : Texter*.
- Carlson, M. (2008). I'd Rather Go along and Be Considered a Man: Masculinity and Bystander Intervention. *The Journal of Men's Studies*, 16(1), 3–17. DOI: 10.3149/jms.1601.3
- Connell, R. (1995). *Masculinities*.
- Connell, R., & Messerschmidt, J. (2005). Hegemonic Masculinity: Rethinking the Concept. *Gender & Society*, 19(6), 829–859. DOI: 10.1177/0891243205278639
- Connell, R., Sörmark, A., & Hjukström, C. (2009). *Om genus* (2., utvidgade och omarb. uppl. ed.).
- Edgren, S. (2017, 16 december). "Historiskt sett är idén om män i grupp generellt inte en jättebra idé". *Dagens Nyheter*.
<https://www.dn.se/sthlm/historiskt-sett-ar-iden-om-man-i-grupp-generellt-inte-en-jattebra-ide/>
- Ekström, M., & Johansson, B. (2019). *Metoder i medie- och kommunikationsvetenskap* (Tredje upplagan ed.).
- Esaiasson, P., Gilljam, M., Oscarsson, H., & Wängnerud, L. (2012). *Metodpraktikan : Konsten att studera samhälle, individ och marknad* (4., [rev.] uppl. ed.).
- Författare saknas. (2018, 12 oktober). Bakgrund: Ett år av metoo. *Svenska Dagbladet*.
<https://www.svd.se/a/zL2Gww/bakgrund-ett-ar-med-metoo>

- Författare saknas. (2017, 18 oktober). Mansrollen i fokus efter nätkampanj. *Aftonbladet*.
<https://www.aftonbladet.se/senastenytt/ttnyheter/inrikes/a/G1n544/mansrollen-i-fokus-efter-natkampanj>
- Gysing, K. (2019, 18 november). Så startade #metoo-rörelsen. *Femina*.
<https://www.femina.se/livsstil/sa-startade-metoo-rorelsen/784928>
- Hansson, K. (2020). #metoo petitions in Sweden 2017-2019. Stockholm: Harvard Dataverse. DOI: 10.7910/DVN/K7REBF
- Hansson, K., Sveningsson, M., & Ganetz, H. (2021). Organizing Safe Spaces: #MeToo Activism in Sweden. *Computer Supported Cooperative Work*, 30(5-6), 651–682. DOI: 10.1007/s10606-021-09410-7
- Hirdman, Y. (2001). *Genus : Om det stabila föränderliga former* (1. uppl. ed.).
- Johansson, T., & Göteborgs universitet. Centrum för kulturstudier. (2005). *Manlighetens omvandlingar : Ungdom, sexualitet och kön i heteronormativitetens gränstrakter* (Skriftserien Studier av samtidskultur).
- Jämställdhetsmyndigheten. (2012, 9 augusti). *Berättelser från #metoo-uppropen*.
<https://jamstalldhetsmyndigheten.se/mans-vald-mot-kvinnor/sexuella-trakasserier/berattelser-fran-metoo-uppropen/>
- Jämställ.nu (u.å). Genus och maskulinitet. Hämtad 13 april från
<https://www.jamstall.nu/wp-content/uploads/2014/01/Maskulinitetsteori-pdf.pdf>
- Kupers, T. (2005). Toxic masculinity as a barrier to mental health treatment in prison. *Journal of Clinical Psychology*, 4(4), 713–724. DOI: 10.1002/jclp.20105
- Lundberg, A., Werner, A., & Nationella sekretariatet för genusforskning. (2016). *En introduktion till genusvetenskapliga begrepp* (En skriftserie om genusvetenskap ; 5). Göteborg: Nationella sekretariatet för genusforskning.
- Mendes, K., Ringrose, J., & Keller, J. (2018). MeToo and the promise and pitfalls of challenging rape culture through digital feminist activism. *The European Journal of Women's Studies*, 25(2), 236–246. DOI: 10.1177/1350506818765318
- Milano, A. [@Alyssa_Milano]. (2017, 15 oktober). *If you've been sexually harassed or assaulted write 'me too' as a reply to this tweet*. [bifogad bild]. Twitter.
https://twitter.com/alyssa_milano/status/919659438700670976

- Myrntinen, H. (2004). 'Pack your heat and work the streets': Weapons and the active construction of violent masculinities. *Women and Language*, 27(2), 29–34.
- Nationalencyklopedin. (u.å). Maskulinitetsforskning. I *Nationalencyklopedin*. Hämtad 2022, 13 april från <https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/maskulinitetsforskning>
- Nilsson, B., & Lundgren, A. (2021). The #MeToo Movement: Men and Masculinity in Swedish News Media. *The Journal of Men's Studies*, 29(1), 8–25. DOI: 10.1177/1060826520913613
- Pollack, E. (2019). Sweden and the #Metoo movement. *Interactions, Studies in Communication & Culture*, 10(3), 185–200.
- Rubin, G. (1986). The Traffic of Women: Notes on the Political Economy of Sex. *Nueva Antropología*, 8(30), 95–145.
- Rågsjö Thorell, A. (2017, 6 november). Undersökning: Så spreder #Metoo-rörelsen i Sverige. *Resume*. <https://www.resume.se/kommunikation/media/undersokning-sa-spredd-metoo-rorelsen-i-sverige/>
- Söderlund, L. (2018, 12 oktober). Att #metoo blev stort i jämställda Sverige – i Danmark blev #metoo ett marginellt fenomen. *Svenska Yle*. <https://svenska.yle.fi/a/7-1337345>
- Tonso, K. (2009). Violent Masculinities as Tropes for School Shooters. *The American Behavioral Scientist (Beverly Hills)*, 52(9), 1266–1285. DOI: 10.1177/0002764209332545
- Ullberg, S. (2018, 7 november). Ett år efter #tystnadtagning – åtgärdsplan på gång. *Göteborgs-Posten*. <https://www.gp.se/kultur/ett-%C3%A5r-efter-tystnadtagning-%C3%A5tg%C3%A4rdsplan-p%C3%A5-g%C3%A5ng-1.10477146>
- Winther Jørgensen, M., Phillips, L., & Torhell, S. (2000). *Diskursanalys som teori och metod*.

Opinionsmaterial

- Besara, N. (2017, 17 november). Jämställdhetskampen har länge skitit i männen. *Expressen*. <https://www.expressen.se/kronikor/nisha-besara/jamstalldhetskampen-har-lange-skitit-i-mannen/>

- Claeson, L. (2017, 20 oktober). Dagen "Inte alla män"-debatten dog för alltid. *Aftonbladet*.
<https://www.aftonbladet.se/nyheter/kolumnister/a/18za3/dagen-inte-alla-man-debatten-dog-for-alltid>
- Eduards, M. (2017, 29 november). Gör om gör rätt. *Aftonbladet*.
<https://www.aftonbladet.se/kultur/a/rLLbb0/gor-om-gor-ratt>
- Karlsten, E. (2017, 14 november). Vi måste prata om könsordsattacken. *Expressen*.
<https://www.expressen.se/debatt/vi-maste-prata-om-konsordsattacken/>
- Lifvendahl, T. (2017, 18 november). Det handlar om makt. *Svenska Dagbladet*.
<https://www.svd.se/a/p6gp3X/det-handlar-om-makt>
- Lundström, J. (2017, 19 december). MeToo slår fel när vi män stängs ute. *Aftonbladet*.
<https://www.aftonbladet.se/debatt/a/1kB19J/metoo-slar-fel-nar-vi-man-stangs-ute>
- Magnusson, L. (2017, 23 november). Vi kan kalla det könsmobbing. *Dagens Nyheter*.
<https://www.dn.se/ledare/signerat/lisa-magnusson-vi-kan-kalla-det-konsmobbing/>
- Svensson, B. (2017, 9 november). Vad håller ni på med, ni som är chefer? *Aftonbladet*.
<https://www.expressen.se/kronikor/britta-svensson/vad-haller-ni-pa-med-ni-som-ar-chefer/>
- Swedin, D. (2017, 23 november). #MeToo tvingar oss att handla. *Aftonbladet*.
<https://www.aftonbladet.se/ledare/a/21nOza/metoo-tvingar-oss-att-handla>
- Werner, Y. M. (2017, 31 december). Historiker: I metoo är kvinnan enbart ett offer. *Svenska Dagbladet*.
<https://www.svd.se/a/m6B7vp/historiker-i-metoo-ar-kvinnan-enbart-ett-offer>

